

İSO ikinci 500'den 340 milyarlık satış

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) daha çok KOBİ'leri kapsayan "İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasının sonuçlarını açıkladı. İSO İkinci 500'ün üretimden net satışları yüzde 77.5 artışla 339.2 milyar TL'ye yükseldi. Şirketlerin finansman giderleri ise 2021 yılında yüzde 114.4 oranında artarak 20.1 milyar TL oldu. Üretimden net satışlar baz alınarak yapılan İSO İkinci 500'ün 2021 yılı sıralamasına bakıldığında, Ege Seramik 980.1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Onu 979.8 milyon TL ile Kozlu Gıda takip etti ve Kangal Termik Santral 979.7 milyon TL ile üçüncü oldu.

137 YENİ ŞİRKET

İSO İkinci 500'ün bu yılki listesine 137 yeni sanayi kuruluşu girdi. Bunlardan 57 tanesi İSO 500'den İSO İkinci 500'e düşen şirketlerden oluştu. Listeye geçen seneki İSO 1000 dışından girilen yeni firma sayısı 80 olurken 2020 yılının İSO İkinci 500 listesinden İSO 500'e çıkan firma sayısı ise

İSO İKİNCİ 500'DEKİ İLK 10 SANAYİ KURULUŞU

2021	2020	Kuruluş
1	-	Ege Seramik
2	-	Kozlu Gıda İmalat
3	7	Kangal Termik Santral
4	-	-
5	-	Üntel Kablolari
6	-	Kendirli Haddecilik
7	-	Özyaşar Tel ve Galvanizleme
8	-	Pam Yağ Gıda ve Kimya
9	-	-
10	-	Sertel Vida Metal

39 olarak gerçekleşti. 2020 yılında 578.9 milyon TL ile 251.6 milyon TL bandında üretimden net satış yapan şirketler İSO İkinci 500 sıralamasında yer alırken, 2021 sonuçlarına göre bu bant 980.1 milyon TL ile 444.2 milyon TL arasında oluştu.

İHRACAT ARTTI

2021 yılında İSO İkinci 500'ün ihracatı yüzde 35.4 oranında artarak 13.5 milyar dolar ile rekor seviyeye ulaştı. Böylece İSO İkinci 500'ün Türkiye toplam ihracatı içindeki payı yüzde 6, sanayi ihracatı içindeki payı ise yüzde 6.2 oldu ve

her iki oran da 2020 yılına göre 0.1 puan artış kaydetti. İhracat tarafındaki bir diğer önemli gelişme de ihracat yapan firma sayısındaki artış eğilimi oldu. İSO İkinci 500'de 2018 yılında 450 bandını aşan ihracat yapan firma sayısı 2021'de 468'e yükseldi. Geçen yıl İSO İkinci 500'ün faaliyet karı yüzde 82.6 oranında artarak 52.6 milyar liraya çıktı. Böylece faaliyet karlılığı 0.6 puan artışla yüzde 13.7'ye yükseldi. Benzer şekilde faiz, amortisman ve vergi öncesi kar yüzde 86.4'lük artışla 34.2 milyar liradan 63.7 milyar liraya ulaştı.

İkinci 500'ün satışları yüzde 77.5 arttı

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO), mayıs ayında açıkladığı **"İSO Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021"** araştırmasının ardından daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan **"İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021"** araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Buna göre, **İSO İkinci 500**'ün 2021 yılındaki üretimden net satışları yüzde 77.5 artarak 191.1 milyar TL'den 339.2 milyar TL'ye yükseldi. Üretimden net satışlar baz alınarak yapılan **İSO İkinci 500**'ün 2021 yılı sıralamasına bakıldığında, Ege Seramik 980.1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Ege Seramik'i, küçük bir farkla 979.8 milyon TL ile Kozlu Gıda takip ederken, Kangal Termik Santral 979.7 milyon TL ile üçüncü oldu.

80 YENİ FİRMA

İSO İkinci 500'ün bu yılki listesine 137 yeni **sanayi** kuruluşu girdi. Bunlardan 57 tanesi **İSO 500**'den **İSO İkinci 500**'e

düşen şirketlerden oluştu. Listeye geçen yılki **İSO 1000** dışından giren yeni firma sayısı 80 olurken, 2020 yılının **İSO İkinci 500** listesinden **İSO 500**'e çıkan firma sayısı ise 39 olarak gerçekleşti.

Açıklamada görüşlerine yer verilen **İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan**, **İSO İkinci 500**'ün 2021 yılı sonuçlarının dünya ekonomisinin salgın krizinden çıkış sancılılarıyla geçirdiği hareketli bir yılın **sanayiye** yansıyan fotoğrafı niteliğinde olduğunu belirtti. Öncelikle 2021 yılındaki aşı uygulamalarıyla dünyada hemen her sektöre

dönük talebin beklenenden erken

toparlandığına tanıklık edildiğini aktaran Bahçivan, "Bu, beraberinde tedarik krizini getirdi. Gevşek para ve maliye politikalarının sağladığı rekor parasal genişlemenin en yıkıcı yan etkisi ise sonuçlarını bugün de yaşamakta olduğumuz küresel enflasyon oldu" dedi.

Döviz kuru dalgalanmasını başarıyla yönettiler

İKİNCİ 500 şirketlerinin, faaliyet giderleri ve yıl içerisindeki döviz kuru dalgalanmalarını başarıyla yönettiklerini belirten Bahçivan, hem EBITDA hem de vergi öncesi dönem kârlılığında dikkati çekici iyileşmelerin olduğunu kaydetti. Bahçivan, finansman giderlerinin de kârlılığın temel belirleyicilerden biri olmayı sürdürdüğünü ifade etti.

Bankadan dönen **sanayici** şirketlere koştı, borçlar yüzde 86.9 arttı

BORÇ SARMALINDAKİ SANAYİCİ KRİZ SİNYALİ VERİYOR

KOBİ niteliğindeki şirketlerden oluşan Türkiye'nin ikinci 500 **sanayi** devi, üretimden satışlarda tarihi bir büyümeye imza attı. Borç yapısı ise endişe verici derecede bozuldu

Sayime BAŞÇI

PANDEMİ sonrasında yüksek taleple başlayan 2021'de hem ciroda hem de kârlılıkta önemli bir büyüme ivmesi yakalayan KOBİ'ler aynı hızla borç sarmalına girdi. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** tarafından açıklanan Türkiye'nin **ikinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** araştırmasının sonuçlarına göre 2021 yılında 500 şirketin üretimden net satışları, yüzde 77.5 oranında tarihi bir artış kaydederek 191.1 milyar TL'den 339.2 milyar TL'ye yükseldi. Satışlarda reel

olarak yüzde 30.4'lük güçlü bir artışın kaydedildiği araştırmaya göre şirketlerin borçlarında da hızlı bir yükseliş yaşandı. 2021 yılında şirketlerin mali borçları yüzde 75.9 oranında artarak 132.1 milyar TL'ye ulaşırken toplam borçları ise yüzde 86.9'luk artış ile 243.8 milyar TL'ye ulaştı.

Bu verilerle araştırmada, gelecek dönemlerde bir zincirleme reaksiyon sonucu oluşabilecek bir ödemeler krizine dikkat çekildi.

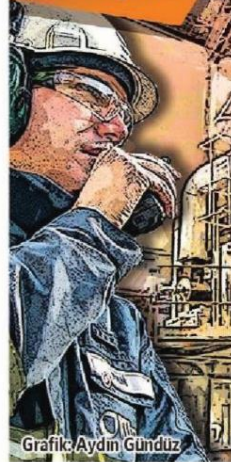
FINANSMAN GİDERLERİ ARTTI

Araştırmaya göre, 2021 yılında mali borçlar yüzde 75.9 oranında artarken geçmiş yıllardan farklı olarak diğer borçlardaki artış yüzde 102 ile daha yüksek bir oranda gerçekleşti ve 111.6 milyar liraya ulaştı. Yani şirketlerin faaliyetlerin finansmanında ve artan işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasında ticari borçlar çok daha fazla kullanıldı. Araştırmada borçların vade yapısında da gözle görülür bir kısalma söz konusu olduğu tespitlerine yer verildi. 2021'de Türk Lirası'ndaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle **İSO İkinci 500**'ün finansman giderleri yüzde 114.4 oranında artarak 20.1 milyar TL'ye yükseldi.

Bahçivan

İSO İKİNCİ 500'DE İLK 20'YE GİREN SANAYİ KURULUŞLARI

Grafik: Aydın Gündüz

Sıra	Şirket	Net satışlar (milyon TL)
1	Ege Seramik	980
2	Kozlu Gıda	979.7
3	Kangal Termik Santral	979.6
4	-	-
5	Üntel Kabloları	978.2
6	Kendirililer Haddacilik	977.3
7	Özyaşar Tel	977.1
8	Pam Yağ Gıda	971.6
9	-	-
10	Sertel Vida	970
11	Empera Halı	968.9
12	As Ofis	967.6
13	Metal Matris	965.3
14	Mikropor Makine	964.6
15	Işık Tarım	963.3
16	Aster Tekstil	962.3
17	Telateks	961.4
18	Uludağ İçecek	959.7
19	Çamsan Ordu	959.4
20	Orma Orman	956.2

Şirketler banka yerine ticari borçlanmaya gitti

ARAŞTIRMA sonuçlarını değerlendiren **İSO Başkanı Erdal Bahçivan** bu sonuçların KOBİ düzeyindeki şirketlerin borçlanma yapısında ciddi bir bozulmaya işaret ettiğine dikkat çekerek, "**İSO İkinci 500** şirketleri faaliyetlerinin finansmanında ve artan işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasında

ticari borçları çok daha fazla kullanmışlar. Bir başka deyişle 2021'de **sanayiciler**, bankalara olan borçlarından çok daha büyük bir hızla başka firmalara borçlanmışlar. Finansman koşullarının sıklaştığı ve kredi imkanlarının daraldığı son dönemlerde, **sanayicilerimizin** içinde bulunduğu bu durum, zincirleme reaksiyon halinde gelişebilecek ödeme risklerine işaret etmesi bakımından son derece endişe verici" değerlendirmesini yaptı.

2021'in şampiyonları

2021 yılı sıralamasında Ege Seramik 980.1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. İkinci sırada 979.8 milyon TL ile Kozlu Gıda yer alırken, Kangal Termik Santral 979.7 milyon TL ile üçüncü oldu. 2021 yılında

500 şirketin faaliyet kârı yüzde 82.6'lık artışla 52.6 milyar TL'ye çıktı. **İSO İkinci 500**'ün bu yılı listesine 137 yeni **sanayi** kuruluşu girdi. Listeye geçen seneki **İSO 1000** dışından giren yeni firma sayısı 80 oldu.

‘İKİNCİ 500’ İHRACAT VE İSTİHDAMA DAMGA VURDU

İstanbul Sanayi Odası (İSO), “İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu - 2021” araştırmasının sonuçlarını açıkladı. 2021’de İkinci 500’ün üretimden net satışları yüzde 77.5 oranında artarak 191.1 milyar TL’den 339.2 milyar TL’ye yükseldi. Üretimden net satışlar baz alınarak yapılan araştırmada Ege Seramik 980.1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. İkinci sırada 979.8 milyon TL ile Kozlu Gıda, üçüncü sırada 979.7 milyon TL ile Kangal Termik Santral yer aldı. İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, “İSO İkinci 500’ün ihracat başarısı ve istihdama katkısı takdire değer. İkinci 500’ün istihdamı yüzde 5 artarak 261 bin kişiye çıkarken maaş ve ücretlerdeki artış yüzde 39 oldu” dedi.

İhracatlarıyla öne çıktılar

ISO İkinci 500 listesi açıklandı. Listede ihracatçı şirket sayısı 468'e yükseldi. ISO Başkanı Erdal Bahçivan, "ISO İkinci 500'ün ihracatı yüzde 35'lik büyümeyle 2021'de Türkiye genelinden ve ISO 500'den daha başarılı bir görünüm sunuyor" dedi

Erdal Bahçivan

EKONOMİ SERVİSİ

İstanbul Sanayi Odası (ISO), daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan "**ISO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021**" araştırmasının sonuçlarını açıkladı. 2021 yılında ISO İkinci 500'ün üretimden net satışları yüzde 77.5 oranında artarak 191.1 milyar TL'den 339.2 milyar TL'ye yükseldi. Üretimden net satışlara göre ISO İkinci 500'de Ege Seramik 980.1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Onu 979.8 milyon TL ile Kozlu Gıda ve 979.7 milyon TL ile Kangal Termik Santral izledi. ISO Başkanı **Erdal Bahçivan**, ISO İkinci 500 çalışmasının 2021 yılı sonuçlarının, dünya ekonomisinin pandemi krizinden çıkış sancılılarıyla geçirdiği hareketli bir yılın **sanayiye** yansıyan fotoğrafı niteliğinde olduğunu söyledi. Bahçivan şu değerlendirmeyi yaptı:

"Öncelikle 2021 yılındaki aşı uygulamalarıyla dünyada hemen her sektöre dönük talebin beklenenden erken toparlandığına tanıklık ettik. Bu, beraberinde tedarik krizini getirdi. Gevşek para ve maliye politikalarının sağladığı rekor parasal genişlemenin en yıkıcı yan etkisi ise sonuçlarını bugün de yaşamakta olduğumuz küresel enflasyon oldu. 2021 yılını çift haneli bir büyümeyle kapatan ülkemizde ise **sanayi** kuruluşlarımız, özellikle dış pazarlardaki performanslarıyla güçlenen küresel talepten payını

almış görünüyor. **ISO 500'e** göre daha küçük ölçekli ve KOBİ niteliğinde şirketlerden oluşan ISO İkinci 500'ün ihracatı yüzde 35'lik bir büyümeyle 2021'de Türkiye genelinden ve **ISO 500'den** daha başarılı bir görünüm sunuyor."

Rekor kırdılar

2021'de Türkiye'nin toplam ihracatı yüzde 32.8, **sanayi** ihracatı da yüzde 33.2 arttı. Aynı yılda ISO İkinci 500'ün ihracatı yüzde 35.4 oranında artarak 13.5 milyar dolar ile rekor seviyeye ulaştı. Böylece ISO İkinci 500'ün Türkiye toplam ihracatı içindeki payı yüzde 6, **sanayi** ihracatı içindeki payı ise yüzde 6.2 oldu ve her iki oran da 2020 yılına göre 0.1 puan artış kaydetti. İhracat

ISO İkinci 500'ün üretimden satışları (net)

tarafındaki bir diğer önemli gelişme de ihracat yapan firma sayısındaki artış eğilimi. ISO İkinci 500'de 2018 yılında 450 bandını aşan ihracat yapan firma sayısı 2021'de 468'e yükseldi. Bu durum, nispeten daha küçük ve orta ölçekli kuruluşların dış pazarlara açılma ve talep dalgalanmalarına karşı esnekliklerini artırma konusunda oldukça başarılı bir performans sergilediğini ortaya koyuyor.

Borç vadesi kısaldı

ISO Başkanı Bahçivan, **ISO İkinci 500'ün** borçlanma yapısında belirgin bir bozulmanın dikkati çektiğini belirterek şunları söyledi: "Veriler, **ISO İkinci 500'de** işletme faaliyetlerinin giderek daha fazla borçlanma ağırlıklı olarak finanse edildiğini ortaya koyuyor. Asıl önemlisi ise borcun vade yapısında da gözle görülür bir kısalmanın olması."

Bununla birlikte İkinci 500 şirketlerinin, 2021'de **ISO 500'ü** aratmayacak şekilde hem faaliyet giderlerini hem de yıl içerisindeki döviz kuru dalgalanmalarını başarıyla yönettiklerini vurgulayan Bahçivan, "Hem EBITDA hem de vergi öncesi dönem karlılığında dikkat çekici iyileşme söz konusu" dedi.

Listedeki şirketlerin toplam faaliyet karı 2020'ye göre yüzde 82.6 artışla 52.6 milyar liraya yaklaştı. Toplam dönem karları ise yüzde 87.8 artarak 37.7 milyar lira oldu.

KOBİ'LERİN SATIŞLARI ARTIYOR

İSO İKİNCİ 500'DE
25 YILLIK REKOR

Ağırıklı KOBİ statüsündeki şirketleri kapsayan İSO İkinci 500 listesi yayınlandı. Lis-tede bulunan şirketler 'Üre-timden Net Satış' rakamları- nı, 339,2 milyar TL ile 1997'den bu yana en yüksek seviye-ye çıkardı. İSO Başkanı "Şir-ketlerimiz ciddi bir başarı elde etti" dedi.

Yerli ve milli üretim stratejisi ile büyüyen Türk **sanayi** hem iç pazarda hem de yurt dışın-da büyük işlere imza atıyor. Son 20 yılda yatırım ve istihdam rakamlarını hızla artıran Türk şirketleri, gerçekleştirdikleri ihracat rakamları ile göz dolduruyor. Ekonominin lokomotif konumunda bulunan KOBİ'lerin başansı da Türkiye'nin büyümesine katkı su-nuyor. **İstanbul Sanayi Odası**nın her yıl açıkladığı **İSO İkinci 500** raporunda şirketlerin gelirleri ve üretimlerinin art-tığı görülüyor. Rapora göre 2021 yılında **İSO İkinci 500**'ün üretimden net satış-larının yüzde 77,5 oranında artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldiği belirtildi.

EN SON 1997'DE GÖRÜLDÜ

İSO İkinci 500'ün üretimden net sat-ışlarındaki değişimler, yıl sonu TÜFE enflasyonundan arındırılarak incelen-diğinde ise 2021 yılında yüzde 30,4 reel artış yaşandığı görüldü. Geçmiş dönemlerle kıyaslandığında, **İSO İkinci 500**'ün üretimden satışlarında bundan daha yüksek oranlı artışın serinin baş-ladığı 1997 yılından bu yana sadece 1998 yılında gerçekleştiği görülüyor.

Erdal Bahçıvan

Yüksek enflasyonun yaşandığı söz ko-nusu yılda **İSO İkinci 500**'ün üretimden satışlarındaki artış yüzde 79,3 ile biraz daha yüksek gerçekleşmişti.

PANDEMİYE RAĞMEN REKOR

Araştırma sonuçlarına dair açıkla-malarda bulunan **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan** "**İSO İkinci 500** çalışmamızın 2021 yılı sonuçları, dünya ekonomisinin pandemi krizinden çıkış sancılıyla geçirdiği hareketli bir yılın **sanayiye** yansıyan fotoğrafı niteliğinde. Özellikle 2021 yılındaki aşı uygulamalarıyla dünyada hemen her sektöre dönük talebin beklenenden erken toparlandığına tanıklık ettik. Bu, beraberinde tedarik krizini getirdi.

Gevşek para ve maliye politikalarının sağladığı rekor parasal genişlemenin en yıkıcı yan etkisi ise sonuçlarını bu-gün de yaşamakta olduğumuz küresel enflasyon oldu. 2021 yılını çift haneli bir büyümeyle kapatan ülkemizde ise **sanayi** kuruluşlarımız, özellikle dış pazarlardaki performanslarıyla güç-lenen küresel talepten payını almış görünüyor" dedi.

'BANKALAR MUSLUĞU AÇMALI'

Şirketlerin finansmana erişimde zor-luklar yaşadığına dikkat çeken Bahçıvan "Başta ihracatçı **sanayicilerimiz** olmak üzere, şirketlerimiz son yıllarda nitelikli ve kaliteli finansmana erişimde çeşitli güçlükler yaşıyor. Bu tabloya bakarak şunu söyleyebiliriz; finansman şartlarının sıklaştığı ve kredi imkân-larının daraldığı son dönemlerde, **sa-nayicilerimizin** içinde bulunduğu bu durum, zincirleme reaksiyon hâlinde gelişebilecek ödeme risklerine işaret etmesi bakımından son derece endişe vericidir. Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de KOBİ'ler ölçek büyütme, rekabetçiliği artırmak ve pazarını ge-nişletmek için büyük çaplı yatırımlara daha fazla ihtiyaç duyuyor" dedi.

BORÇLANMA DA
ARTIYOR

Araştırmada listeye giren şirketle-rin borçlanmalarının arttığı ve vade ya-pısının da kısaldığı kaydedildi. Buna göre, **İSO İkinci 500** şirketlerinin 2021 yı-lında mali borçları yüzde 75,9 oranında artarken, geçmiş yıllardan farklı ola-rak diğer borçlardaki artışları da yüzde 102 ile daha yüksek oranda gerçekleşti.

Şirket

Üretimden
satış
(Milyon TL)

1-Ege Seramik.....	980,1
2-Kozlu Gıda.....	979,7
3-Kangal Ter. Sant.....	979,6
4-İSİMSİZ	
5-Üntel Kablo.....	978,2
6-Kendiriler Hadde.....	977,3
7-Özyaşar Galvaniz.....	977,1
8-Pam Yağ Gıda.....	971,6
9-İSİMSİZ	
10-Sertel Vida Metal.....	970,89

137 YENİ ŞİRKET GELDİ

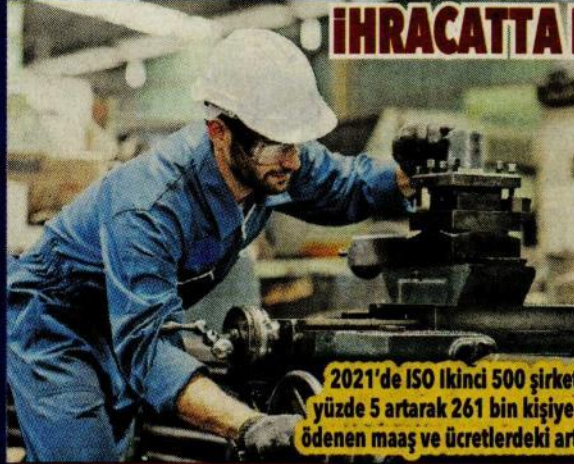
■ Üretimden net satışlar baz alınarak yapılan **İSO İkinci 500**'ün 2021 yılı sıralamasına bakıldığında, Ege Seramik 980,1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Onu çok 979,8 milyon TL ile Kozlu Gıda takip ederken, Kangal Termik Santral 979,7 milyon TL ile üçüncü oldu. **İSO İkinci 500**'ün bu yılki listesine 137 yeni **sanayi** kuruluşu girdi. Bunlardan 57 tanesi **İSO 500**'den **İSO İkinci 500**'e düşen şirketlerden oluştu.

İSTİHDAM YÜKSELİŞTE

■ **Erdal Bahçıvan** şunları söyledi: Üretimden satışlardaki rakamı önemli bir başarı olarak görebiliriz. 2021 yılında **İSO İkinci 500**'ün istihdamı yüzde 5 artarak 261 bin kişiye çıkarken aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 39 oldu. **Sanayinin** istihdamı si-rükleyici özelliği burada da karşımıza çıktı.

SANAYİNİN KOBİ'LERİNDE SATIŞ VE KÂRLILIK HIZLANDI

İHRACATTA REKOR PERFORMANS

Erdal Bahçıvan

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, sonuçlara ilişkin şu değerlendirmeyi yaptı: "Ana büyüklük kriteri olan üretimden satışlardaki artışı önemli bir başarı olarak görebiliriz. Ayrıca şirketlerin hem faaliyet giderlerini hem de yıl içerisindeki döviz kuru dalgalanmalarını başarıyla yönettikleri de söylenebilir. Zira hem EBITDA (faaliyet

kârlarından faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr) hem de vergi öncesi dönem kârlılığında dikkat çekici iyileşme söz konusu." 2021 yılında KOBİ'lerin ihracatı yüzde 35.4 oranında artarak 13.5 milyar dolar ile rekor seviyeye ulaştı. Araştırmaya göre, KOBİ'lerin finansman giderleri 20 milyar lirayı aşarken, bozulan borç yapısı da dikkat çekti.

2021'de ISO İkinci 500 şirketlerinin istihdamı yüzde 5 artarak 261 bin kişiye çıkarken aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 39 oldu.

İLK SIRADA EGE SERAMİK

İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) 'İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021' araştırması açıklandı. Üretimden satış büyüklüğüne göre en büyük kuruluş 980.1 milyon lira ile Ege Seramik oldu. İkinci sırada küçük farkla 979.8 milyon lira ile Kozlu Gıda takip etti. Üçüncü sırada ise 979.7 milyon lira ile Kangal Termik Santral yer aldı. 2021'de firmaların toplam üretimden satışları yüzde 77.5 artışla 191.1 milyar liradan 339.2 milyar liraya ulaştı.

52.6 MİLYAR LİRAYA ÇIKTI

Pandeminin ardından 2021 yılında iç ve dış talepteki toparlanmanın yanı sıra enflasyon ve döviz kurlarındaki artışın da etkisiyle firmaların üretimden satışları yüzde 77.5'lik yükselişle önemli ölçüde hızlanırken, daha çok küçük ve orta büyüklükteki işletmeleri (KOBİ) kapsayan **ISO İkinci 500**'de geçen yıl kârlılık açısından da başarılı geçti. Toplam faaliyet kârı büyüklüğü 2021'de yüzde 82.6'lık artışla çok yüksek bir büyüme sergiledi ve 28.8 milyar liradan 52.6 milyar liraya çıktı.

**URETİMDEN
SATIŞLARDA
%77.5 ARTIS**

'Anadolu kaplanları' büyümede rekor kırdı

Son 23 yılın en güçlü büyümesini yakalayan **ISO İkinci 500**'ün üretimden net satışları yüzde 77.5 artarak 339.2 milyar TL'ye yükseldi. Listede Ege Seramik ilk sırada yer alırken, **ISO İkinci 500**'e 137 yeni **sanayi** kuruluşu girdi.

SANAYİNİN devle-
rinde ikinci lig so-
nuçları belli oldu.
KOBİ'lerin mevcut du-
rumu ve geleceği açı-
sından önemli sonuçlar
ortaya koyan araştırma-
ya göre **ISO İkinci 500**,
son 23 yılın tarihi büyü-
mesini yakaladı. İkinci
500'ün üretimden net sa-
tışları iç ve dış talepteki
toparlanmanın yanı sıra
enflasyon ve kurlardaki
artışın da etkisiyle yüz-
de 77.5 artarak 339.2 mil-
yar TL'ye yükseldi. **ISO
İkinci 500**'ün üretimden
satışlarında bundan da-
ha yüksek oranlı bir ar-
tışın serinin başladığı
1997'den bu yana sadece
1998'de olduğu görülü-
yor. Yüksek enflasyonun
yaşandığı söz konusu
yılıda üretimden satışlar
yüzde 79.3 artmıştı.

137 YENİ ŞİRKET

Üretimden net satış-
lar baz alınarak yapılan
ISO İkinci 500'ün şam-
piyonu 980 milyon liray-
la Ege Seramik oldu. Ege
Seramik'i, küçük bir fark-
la 979.8 milyon TL ile Koz-
lu Gıda takip ederken,
Kangal Termik Santral
979.7 milyon TL ile üçün-

cü oldu. **ISO İkinci 500**'ün
bu yılı listesine 137 ye-
ni **sanayi** kuruluşu girdi.
Bunlardan 57 tanesi **ISO
500**'den **ISO İkinci 500**'e
düşen şirketlerden oluş-
tu. Listeye geçen yılki
ISO 1000 dışından giren
yeni firma sayısı 80 olur-
ken, 2020'nin **ISO İkinci
500** listesinden **ISO 500**'e
çıkan firma sayısı ise 39
olarak gerçekleşti.

İHRACAT %35 ARTTI

**ISO Yönetim Kuru-
lu Başkanı Erdal Bah-
çıvan**, 2021'i çift haneli
bir büyümeyle kapatan
Türkiye'de **sanayi** kuru-
luşlarının güçlenen kü-
resel talepten payını
aldığını söyledi. Bahçı-
van, "**ISO İkinci 500**'ün
ihracatı yüzde 35'lik bir
büyümeyle Türkiye gene-
linden ve **ISO 500**'den da-
ha başarılı bir görünüm
sunuyor. Fakat borçlan-
ma yapısında belirgin bir
bozulma var. Mali borç-
ların toplam borçlarda-
ki payı yüzde 57.6'dan
yüzde 54.2'ye iner-
ken, diğer borçların
payı yüzde 42.4'ten
yüzde 45,8'e
yükselmiş gö-
rünüyor" dedi.

Ege Seramik ilk sırada

Şirket	Üretimden Satış (TL)
Ege Seramik.....	980.095.800
Kozlu Gıda	979.795.285
Kangal Termik S.....	979.671.652
Üntel Kablolari	978.295.288
Kendriiler Haddecilik	977.351.440
Özyaşar Tel	977.178.765
Pam Yağ Gıda	971.610.713
Sertel Vida.....	970.992.378

KURDAKİ DALGALANMAYI BAŞARIYLA YÖNETTİLER

ISO Başkanı Bahçıvan,
kurlardaki yükseliş ve fi-
nansman koşullarındaki sı-
kışmanın dev şirketlere
kıyasla KOBİ'ler için daha
zorlayıcı bir ortam oluşturu-
duğuna şüphe olmadığını
belirtti. İkinci 500 şir-
ketlerinin, 2021'de
ISO 500'ü aratmaya-
cak şekilde hem faa-
liyet giderlerini hem
de yıl içe-
risindeki döviz ku-

ru dalgalanmalarını başarıyla
yönettiklerini belirten Bahçı-
van, zira hem EBITDA hem
de vergi öncesi dönem
karlılığında dikkati çekici
iyileşmelerin olduğunu kay-
detti. **Erdal Bahçıvan**, İkin-
ci 500'de de karlılığın temel
belirleyicilerden biri olma-
yı sürdürdüğünü belirterek,
"Finansman giderlerinin
2021'de yüzde 114.4 artarak
20.1 milyar TL'ye yükselmiş
olması bunun açık bir gös-
tergesi" ifadelerini kullandı.

İstihdam yüzde 5 maaşlar % 39 arttı

ERDAL Bahçıvan, şöyle de-
vam etti: "2021'de **ISO İkin-
ci 500**'ün istihdamı yüzde
5 artarak 261 bin kişiye çı-
karken aynı yılda ödenen
maaş ve ücretlerdeki artış
ise yüzde 39 oldu. **ISO İkin-
ci 500**'ün 2021 yılı sonuçları,
bir yandan **sanayicilerimi-
zin** değişen koşullara uyum
sağlama yeteneğine işaret
ederken diğer yandan da zor
bir döneme hazırlıklı olmak
için çıkarılması gereken
dersleri ortaya koyuyor."

İKİNCİ 500 % 77.5 büyüdü

■ **İSTANBUL Sanayi Odası**'nın (ISO), daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan **ISO Türkiye**'nin **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu**-2021' araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Buna göre, ISO İkinci 500'ün 2021 yılındaki üretimden net satışları yüzde 77.5 oranında artarak 191.1 milyar liradan 339.2 milyar liraya yükseldi. Üretimden net satışlar baz alınarak yapılan **ISO İkinci 500**'ün 2021 yılı sıralamasına bakıldığında, Ege Seramik 980.1 milyon lira ile ilk sırayı aldı. Ege Seramik'i, küçük bir farkla 979.8 milyon lira ile Kozlu Gıda takip ederken, Kangal Termik Santral ise 979.7 milyon lira ile üçüncü sırada yer aldı.

KOBİ'ler kârda ve ihracatta coştı

**LİSTEDE
137 YENİ
FİRMA VAR**

Çoğunluğunu küçük ve orta boy işletmelerin oluşturduğu Türkiye'nin **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun** 2021 satışları yüzde 77,5 artarak 339,2 milyar liraya yükseldi. **Gecen yıl faaliyet kârını yüzde 82,6 artışla 52,6 milyar liraya çıkaran 500 kuruluş, 15,5 milyar dolarla rekor ihracata imza attı.**

İstanbul Sanayi Odası (İSO), mayıs ayında paylaştığı **"İSO Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021"** araştırmasının ardından daha çok küçük ve orta boy işletme (KOBİ) niteliğindeki kuruluşları kapsayan **"İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021"** araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Buna göre, 2021 yılında **İSO İkinci 500**'ün üretimden net satışları yüzde 77,5 artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi.

PANDEMİDE SATIŞLAR HIZLANDI

İkinci 500'ün üretimden net satışları, 2019 yılındaki yüzde 14,2'lik nispi yavaşlamanın ardından pandeminin yaşandığı 2020 yılında yüzde 21,7 ile güçlü bir artış göstermişti. 2021 yılında ise iç ve dış talepteki toparlanmanın yanı sıra enflasyon ve döviz kurlarındaki artışın da etkisiyle **İSO İkinci 500**'ün üretimden satışları yüzde 77,5'lik artışla önemli ölçüde hızlandı.

2021'de ikinci 500 kârlılık açısından da oldukça başarılı bir yıl geçirdi. Söz konusu yılda 500 kuruluşun faaliyet kârı yüzde 82,6 artarak 28,8 milyar liradan 52,6 milyar liraya çıktı. Benzer şekilde faiz, amortisman ve vergi öncesi kar yüzde 86,4'lük artışla 34,2 milyar liradan 63,7 milyar liraya ulaştı.

Geçen yıl dünya ticaretindeki büyüme, KOBİ'lerin ihracatına da yaradı. Bu gelişmeyle **İSO İkinci 500**'ün ihracatı yüzde 35,4 artarak 13,5 milyar dolar ile rekor seviyeye ulaştı.

468 FİRMA İHRACAT YAPTI

İhracat tarafındaki bir diğer önemli gelişme de dış satım yapan firma sayısındaki artış eğilimi. **İSO İkinci 500**'de 2018 yılında 450 bandını aşan ihracat yapan firma sayısı 2021'de 468'e yükseldi.

İkinci 500 kuruluşun geçen yıl çalışan sayısı sadece yüzde 5'lik artışla 248 bin 485'ten 260 bin 595'e yükseldi. Ödenen maaş ise yüzde 39 artışla 18 milyar 806 milyon liradan 26 milyar 147 milyon liraya yükseldi. **İSO İkinci 500**'ün bu yılki listesine 137 yeni **sanayi** kuruluşu girdi. Bunlardan 57 tanesi **İSO 500**'den **İSO İkinci 500**'e düşen şirketlerden oluştu.

SAMPİYON EGE SERAMİK

Üretimden net satışlar baz alınarak yapılan **İSO İkinci 500**'ün 2021 yılı sıralamasına bakıldığında; Ege Seramik 980,1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Bunu çok küçük bir farkla 979,8 milyon TL ciroya sahip Kozlu Gıda takip ederken Kangal Termik Santral 979,7 milyon TL ile üçüncü oldu.

İkinci 500, büyük kuruluşlardan başarılı

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, İSO İkinci 500'ün 2021 yılı sonuçlarının dünya ekonomisinin salgın krizinden çıkış sancılıyla geçirdiği hareketli bir yılın sanayiye yansıyan fotoğrafı niteliğinde olduğunu belirtti. Bahçıvan, "İSO 500'e göre daha küçük ölçekli ve KOBİ niteliğinde şirketlerden oluşan İSO İkinci 500'ün ihracatı yüzde 35'lik bir büyümeyle 2021'de Türkiye genelinden ve İSO 500'den daha başarılı bir görünüm sunuyor" dedi. İkinci 500 şirketlerinin, 2021'de İSO 500'ü aratmayacak şekilde hem faaliyet giderlerini hem de yıl içerisindeki döviz kuru dalgalanmalarını başarıyla yönettiklerini belirten Bahçıvan, zira hem EBITDA hem de vergi öncesi dönem

kârlılığında dikkat çekici iyileşmelerin olduğunu kaydetti. Bahçıvan ayrıca, Ar-Ge harcamalarında ciddi bir sıçramaya ihtiyaç olduğunu kaydetti.

Öz kaynakları yüzde 74 yükseldi

Ekonomik değer	2020	2021	Değişim (%)
Üretimden satışlar (Milyar TL)	191,1	339,2	77,5
Faaliyet kârı (Milyar TL)	28,8	52,5	82,6
Net kambiyo kârları (Milyon TL)	-516	3.004	-
Toplam borçlar (Milyar TL)	130,4	243,8	86,94
İhracat (Milyar \$)	10	13,5	35,4
İhracat yapan firma sayısı	467	468	0,02
Finansman giderleri (Milyar TL)	9,3	20,1	114,4
Aktif toplam (Milyar TL)	214,3	390,3	82,1
Öz kaynak (Milyar TL)	83,9	146,5	74,6
Devreden KDV (Milyar TL)	2,5	5,1	105,6
Çalışan sayısı	248.485	260.959	5
Ödenen maaş (Milyar TL)	18,8	26,1	39
Ar-Ge harcamaları (Milyon TL)	875	1.310	49,7

Azdan az, çoktan çok gider

Dünya ekonomisinin salgın krizinden çıkış sancılıyla geçirdiği hareketli bir yıldır 2021. Bu yılın

sanayiye yansıyan fotoğrafını da **İstanbul Sanayi Odası (İSO)**, tarafından yapılan "**İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021**" araştırması çekmiş.

Dün kamuoyuna açıklanan "İkinci 500 Büyük" araştırması daha çok Küçük ve Orta Boy şirketleri yani **KOBİ** niteliğindeki kuruluşları kapsıyor.

Geçen yıl bu şirketlerin üretimden net satışları **yüzde 77,5** oranında artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükselmiş.

Araştırmanın çektiği büyük fotoğrafı daha net görmemiz için **İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan**'ın araştırma sonuçlarına yönelik aşağıdaki değerlendirmesini iyi okumak lazım.

★ ★

"2021 yılını çift haneli bir büyümeyle kapatan ülkemizdeki **sanayi** kuruluşları, özellikle dış pazarlardaki performanslarıyla **güçlenen küresel talepten** payını almış görünüyor.

Salgın sonrası dünyada hemen her sektöre dönük talep beklenenden erken toparlandı. Bu da beraberinde **tedarik krizini** getirdi.

Gevşek para ve maliye politikalarının sağladığı rekor parasal genişlemenin en yıkıcı yan etkisi ise sonuçlarını bugün de yaşamakta olduğumuz **küresel enflasyon** oldu."

★ ★

"**Küçük ölçekli şirketlerden oluşan İSO İkinci 500**'ün ihracatı yüzde 35'lik bir büyümeyle 2021'de Türkiye genelinden ve **İSO 500**'den (En büyük ilk 500 şirket) daha **başarılı bir görünüm** sunuyor. Fakat **İSO İkinci 500**'ün verilerine baktığımızda **borçlanma** yapısında belirgin bir **bozulma** dikkatimizi çekmektedir.

Söz konusu veriler **İSO İkinci 500**'de işletme faaliyetlerinin giderek daha fazla **borçlanma ağırlıklı olarak finanse** edildiğini ortaya koyuyor. Asıl önemlisi ise borcun **vade** yapısında da gözle görülür bir **kısalmanın** olması.

Mali borçların toplam borçlar içindeki payı yüzde 57,6'dan yüzde 54,2'ye inerken, diğer borçların payı yüzde 42,4'ten yüzde 45,8'e yükselmiş görünüyor. Bunun anlamı şu; **İSO İkinci 500** şirketleri faaliyetlerin finansmanında ve artan işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasında **ticari borçları** çok daha fazla kullanmışlar.

Bir başka deyişle 2021'de **sanayiciler**, bankalara olan borçlarından çok daha büyük

bir hızla **başka firmalara borçlanmışlar**. Bu karşımıza çıkan dikkat çekici yeni bir durum."

★ ★

"Bu **tabloya** bakarak şunu söyleyebiliriz; finansman koşullarının sıklaştığı ve kredi imkanlarının daraldığı son dönemlerde, **sanayicilerimizin** içinde bulunduğu bu durum, **zincirleme reaksiyon** halinde gelişebilecek ödeme risklerine işaret etmesi bakımından

son derece **endişe vericidir**.

Kurlardaki yükseliş ve finansman şartlarındaki sıkışmanın dev şirketlere kıyasla **KOBİ**'ler için **daha zorlayıcı** bir ortam oluşturduğuna şüphe yok."

★ ★

"Ülkemiz **sanayisinin** teknolojiye dayalı, **nitelikli ve katma değer** üreten bir üretim yapısına kavuşması, dünya ile rekabetimiz açısından zorunlu.

Ne var ki, 2021'de **İSO İkinci 500**'de halen yüzde 70'in üzerinde **düşük ve orta-düşük teknoloji** ağırlıklı bir yapının aşılamadığı görülüyor.

AR-GE harcamalarında ciddi bir sıçramaya ihtiyacımız var.

Nitekim bu sonuçlar küçük ve orta boy **sanayi** kuruluşlarının **AR-GE'ye ayırdıkları** kaynakların üretimden satışlara oranla **binde 5'in altında** sıkışıp kalmış olduğunun altını çiziyor.

Sanayimizin giderek **dijitalleşen** küresel rekabet ortamında bundan çok daha fazlasına ihtiyaç duyuyor."

★ ★

"2022 itibarıyla, dünyada enflasyon ve büyüme açısından beklentilerin olumsuzlaştığı, **1970'lere dönüş ve "stagflasyon"** endişelerinin arttığı bir dönemden geçiyoruz.

Sanayimizin de bu hava değişiminden etkilenmemesi mümkün görünmüyor.

Bu bağlamda **İSO İkinci 500**'ün 2021 yılı sonuçları, bir yandan **sanayicilerimizin** değişen şartlara uyum sağlama yeteneğine işaret ederken diğer yandan da **zor bir döneme hazırlıklı olmak** için çıkarılması gereken dersleri ortaya koyuyor."

★ ★

Sanayi kuruluşlarının **son fotoğrafı** dikkatli olmamız gerektiğini söylüyor.

Çarşı ve pazarın fotoğrafını da alışverişe çıkan herkes görüyor.

Üretim ve tüketim tarafındaki zorluklara karşı kimsenin "**bana ne**" deme lüksü yok.

Herkes kendi çapında, boyunun ölçüsünde çözüme katkı sağlamak zorundadır, hatta **yazılı olmayan ahlaki görevidir**.

Çünkü ortaya çıkan her yeni durum herkesi etkileyecek.

Yani "Azdan az, çoktan çok" gidecek.

YASAR SÜNGÜ

yasar.sungu@yenisafak.com.tr

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından 'Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021' araştırmasının sonuçları açıklandı. Buna göre ikinci 500'ün üretimden net satışları, yüzde 77.5 artarak 191.1 milyar TL'den 339.2 milyar TL'ye yükseldi. Üretimden net satışlarda Ege Seramik 980.1 milyon TL'yle ilk sırayı aldı. Bu şirketi 979.8 milyon TL'yle Kozlu Gıda, 979.7 milyon TL'yle Kangal Termik Santral takip etti. İkinci 500'e 137 yeni sanayi kuruluşu girdi.

KÜRESEL ENFLASYON SÖZ KONUSU

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, ikinci 500 listesinin dünya ekonomisinin salgın krizinden çıkış sancılılarıyla geçirdiği hareketli bir yılın sanayiye yansıyan fotoğrafı niteliğinde olduğunu belirtti. Öncelikle 2021 yılındaki aşı uygulamalarıyla dünyada hemen her sektöre dönük talebin beklenenden erken toparlandığına tanıklık edildiğini aktaran Bahçıvan, "Bu durum beraberinde tedarik krizini getirdi. Gevşek para ve maliye politikalarının sağladığı rekor genişlemenin en yıkıcı yan etkisi ise sonuçlarını bugün de yaşamakta olduğumuz küresel enflasyon oldu" dedi.

Bahçıvan, 2021 yılını çift haneli bir büyümeyle kapatan Türkiye'de sanayi kuruluşlarının özellikle dış pazarlardaki performanslarıyla güçlenen küresel talepten payını aldığını kaydederek, şu ifadeleri kullandı: "İkinci 500'ün ihracatı yüzde 35'lik bir büyümeyle 2021'de Türkiye genelinden ve ilk 500'den da-

ha başarılı bir görünüm sunuyor. Fakat ikinci 500'ün verilerine baktığımızda borçlanma yapısında belirgin bir bozulma dikkatimizi çekmektedir. Söz konusu veriler işletme faaliyetlerinin giderek daha fazla borçlanma ağırlıklı olarak finanse edildiğini ortaya koyuyor. Asıl önemlisi ise borcun vade yapısında da gözle görülmür bir kısalmanın olması."

SIÇRAMAYA İHTİYAÇ VAR

Bahçıvan, AR-GE harcamalarının ciddi bir sıçramaya ihtiyaç olduğunu altını çizdi. Bahçıvan, şöyle konuştu: "İkinci 500'e göre sanayi kuruluşlarınca AR-GE'ye ayrılan kaynaklar üretimden satışlara oranla binde 5'in altında kalmış durumda. Sanayimiz, giderek dijitalleşen küresel rekabet ortamında bundan çok daha fazlasına ihtiyaç duyuyor. 2021 yılında ikinci 500'ün istihdamı yüzde 5 artarak 261 bin kişiye çıkarken aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 39 oldu. Sanayinin istihdamı sürükleyici özelliği burada da karşımıza çıktı. 2022 itibarıyla dünyada enflasyon ve büyüme açısından beklentilerin olumsuzlaştığı, 1970'lere dönüş ve stagflasyon endişelerinin arttığı bir dönemden geçiyoruz. Sanayimizin de bu hava değişiminden etkilenmemesi ne yazık ki pek de mümkün görünmüyor. Bu bağlamda ikinci 500'ün 2021 yılı sonuçları, bir yandan sanayicilerimizin değişen koşullara uyum sağlama yeteneğine işaret ederken diğer yandan da zor bir döneme hazırlıklı olmak için çıkarılması gereken dersleri ortaya koyuyor."

Erdal Bahçıvan

Faiz indirimi borçlanma yapısını bozdu

TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve kredi faizlerindeki yüksek oranlar ticaretin dengelerini alt üst etti. **ISO İkinci 500**'ün verilerine bakıldığında borçlanma yapısında belirgin bir bozulma dikkat çekti. **ISO İkinci 500**'ün finansman giderleri 2021 yılında yüzde 114,4 oranında artarak 20,1 milyar TL'ye yükseldi.

■ Ekonomi yönetimini aldığı kararlar hem ticarette dengeleri sarsmaya devam ediyor. Türk Lirası'ndaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz indirimiyle beraber yükselen kredi faizleri ticaretteki gider yapısını bozdu. **İstanbul Sanayi Odası**'nın (**ISO**) KOBİ'lerin karnesi niteliğindeki "**İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu**" raporuna göre, borçlanma yapısında belirgin bir bozulma dikkat çekti. Faiz kur sarmalının etkisiyle **ISO İkinci**

500'ün finansman giderleri 2021 yılında yüzde 114,4 oranında artarak 20,1 milyar TL'ye yükseldi. Kurumdan yapılan açıklamada " **ISO İkinci 500** şirketlerinin ana büyüklük kriteri olan üretimden satışlarının, 2021 yılında yüzde 77,5 oranında artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükselmesini önemli bir başarı olarak görebiliriz. İkinci 500 şirketlerinin, 2021'de **ISO 500**'ü aratmayacak şekilde hem faaliyet giderlerini hem de

yıl içerisindeki döviz kuru dalgalanmalarını başarıyla yönettikleri de söylenebilir, zira hem EBITDA hem de vergi öncesi dönem karlılığında dikkat çekici iyileşme söz konusu. Diğer taraftan finansman giderleri, büyük kuruluşlarda olduğu gibi İkinci 500'de de karlılığın temel belirleyicilerden biri olmayı sürdürdü. Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle **ISO İkinci 500**'ün finansman

giderlerinin 2021 yılında yüzde 114,4 oranında artarak 20,1 milyar TL'ye yükselmiş olması bunun açık bir göstergesi" ifadelerine yer verildi. Öte yandan **ISO İkinci 500**'ün üretimden net satışları yüzde 77,5 oranında artarak 339,2 milyar TL'ye yükseldi. Böylece serinin başladığı 1997 yılından bu yana ikinci en büyük oransal artışa imza atıldı. 2021 yılında Ege Seramik 980,1 milyon TL ile şampiyon oldu. **-EKONOMİ SERVİSİ**

NİTELİKLİ VE KALİTELİ FİNANSMANA ERİŞİMDE GÜÇLÜKLER YAŞANIYOR

ISO raporunda başta ihracatçı **sanayiciler** olmak üzere, şirketlerin son yıllarda nitelikli ve kaliteli finansmana erişimde çeşitli güçlükler yaşadığının altı çizildi. Mevcut tabloda finansman koşullarının sıklaştığı ve kredi imkanlarının daraldığı son dönemlerde, **sanayicilerin** içinde bulunduğu bu durum, zincirleme reaksiyon halinde gelişebilecek ödeme risklerine işaret etmesi bakımından son derece endişe verici olduğu aktarıldı. Dev şirketlere kıyasla KOBİ'ler için daha zorlayıcı bir ortam olduğu vurgulanarak tüm dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de KOBİ'lerin ölçek büyümek, rekabetçiliği artırmak ve pazarını genişletmek için büyük çaplı yatırımlara daha fazla ihtiyaç duyduğu belirtildi.

KISA VADELİ BORÇ STOKU REKÖR SEVİYEYE ÇIKTI

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Mayıs 2022 dönemine ilişkin kısa vadeli dış borç istatistikleri açıklandı. Buna göre, kısa vadeli dış borç stoku, mayısta 2021 yıl sonuna kıyasla yüzde 10,6 artarak 134,5 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde, bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku yüzde 9,2 artışla 56,1 milyar dolar, diğer sektörlerin kısa vadeli dış borç stoku yüzde 10,9 yükselişle 49 milyar dolar oldu. Bankaların yurt dışından kullandıkları kısa vadeli krediler, mayıs ayında 2021 yıl sonuna göre yüzde 11,1 artışla 12,3 milyar dolara çıktı. Banka hariç yurt dışı yerleşiklerin döviz tevdiat hesabı yüzde 0,8 yükselerek 15,4 milyar dolar, yurt dışı yerleşik bankaların mevduatı ise yüzde 12,1 artarak 17,5 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Aynı dönemde, yurt dışı yerleşiklerin TL cinsinden mevduatları yüzde 16 artışla 11 milyar dolar oldu. Diğer sektörler altında yer alan ithalat borçları, 2021 yıl sonuna göre yüzde 12,8 artarak 43,8 milyar dolara yükseldi. Borçlu bazında incelendiğinde, tamamı kamu bankalarından oluşan kamu sektörünün kısa vadeli borcu 2021 sonuna göre yüzde 9,5 artarak 24,3 milyar dolara, özel sektörün kısa vadeli dış borcu da yüzde 10,1 yükselerek 80,8 milyar dolar oldu.

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO), KOBİ'lerin karnesi niteliğindeki **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** raporunu açıkladı. 2021 yılında **ISO İkinci 500**'ün üretimden net satışları yüzde 77,5 oranında artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi. Ege Seramik 980,1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. **ISO İkinci 500**'ün üretimden satışlarında bundan daha yüksek oranlı artışın serinin başladığı 1997 yılından bu

yana sadece 1998 yılında gerçekleştiği görüldü. Yıl sonu TÜFE enflasyonundan arındırılarak yapılan incelemede 2021 yılında yüzde 30,4 ile oldukça güçlü bir reel artış yaşandığı görüldü. İkinci 500 büyüğün şampiyonu Ege Seramik firmasını çok küçük bir farkla 979,8 milyon TL ile Kozlu Gıda takip ederken Kangal Termik Santral 979,7 milyon TL ile üçüncü oldu. Listeye 137 yeni **sanayi** kuruluşunun girdiği görüldü.

Net satışları 339,2 milyar TL'ye yükseldi

İSO'NUN "İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasına göre, İkinci 500'ün üretimden net satışları, yüzde 77,5 artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi. İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "İSO 500'e göre, daha küçük ölçekli ve KOBİ niteliğinde şirketlerden oluşan **İSO İkinci 500**'ün ihracatı yüzde 35'lik büyümeyeyle 2021'de Türkiye genelinden ve **İSO 500**'den daha başarılı bir görünüm sunuyor" dedi. 4'te

Sanayici küresel talepten payını aldı

Sanayinin devlerinin ikinci lig sonuçları belli oldu. **ISO İkinci 500**'ün üretimden net satışları yüzde 77,5 oranında artarak 339,2 milyar TL'ye yükseldi. Böylece 1997 yılından bu yana ikinci en büyük oransal artışa imza atıldı. Ege Seramik, 980,1 milyon TL ile şampiyon oldu. KOBİ'lerin finansman giderleri 20 milyar lirayı aşarken, sermaye ihtiyacı için borçlanma yapısındaki bozulma dikkat çekti. **ISO Başkanı** Endal Bahçıvan, "Sanayi kuruluşlarımız güçlenen küresel talepten payını aldı" dedi.

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO), İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu raporunu açıkladı. 2021 yılında **ISO İkinci 500**'ün üretimden net satışları yüzde 77,5 oranında artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi. **ISO İkinci 500**'ün üretimden net satışları, 2019 yılındaki yüzde 14,2'lik nispi yavaşlamanın ardından pandemiyen yaşandığı 2020 yılında yüzde 21,7 ile güçlü bir artış göstermişti. Geçmiş dönemlerle kıyaslandığında, **ISO İkinci 500**'ün üretimden satışlarında bundan daha yüksek oranlı artışın serinin başladığı 1997 yılından bu yana sadece 1998 yılında gerçekleştiği görüldü. Yüksek enflasyonun yaşandığı söz konusu yılda **ISO İkinci 500**'ün üretimden satışlarındaki artış yüzde 79,3 ile biraz daha yüksek gerçekleşmişti.

Reel artış yüzde 30,4

ISO İkinci 500'ün üretimden net satışlarındaki değişimler, yıl sonu TÜFE enflasyonundan arındırılarak incelendiğinde; 2021 yılında yüzde 30,4 ile oldukça güçlü bir reel artış yaşandığı görüldü. Bu artış, pek çok değişimin yaşandığı 2021 yılında dahi KOBİ'lerin esnek yapılarıyla üretim ve pazarlama faaliyetlerini başarı ile sürdürdüğünü ortaya koydu. Ancak 2021 sonunda TÜFE enflasyonu yüzde 36,08 iken ÜFE enflasyonu yüzde 79,89 düzeyindeydi. **ISO** bu detaya yer verirken, "Üretici fiyatlarının çok daha hızlı arttığını ve aradaki makasın rekor düzeyde açıldığını da akıld tutmak yarar var" ifadelerini kullandı.

Faaliyet karı yüzde 83

ISO İkinci 500 karlılık açısından da başarılı bir yıl ortaya koydu. Geçen

yıl **ISO İkinci 500**'ün faaliyet karı yüzde 82,6 oranında artarak 28,8 milyar liradan 52,6 milyar liraya çıktı. Böylece faaliyet karlılığı 0,6 puan artışla yüzde 13,7'ye yükseldi. **İkinci 500**'ün ihracatı, yüzde 35,4 artarak 13,5 milyar dolar ile rekor seviyeye ulaştı. Böylece **ISO İkinci 500**'ün Türkiye toplam ihracatı içindeki payı yüzde 6, **sanayi** ihracatı içindeki payı ise yüzde 6,2 oldu. İhracat yapan firma sayısı da arttı. **ISO İkinci 500**'de 2018 yılında 450 bandını

aşan ihracat yapan firma sayısı 2021'de 468'e yükseldi. Bu durum, nispeten daha küçük ve orta ölçekli kuruluşların dış pazarlara açılma ve talep dalgalanmalarına karşı esnekliklerini artırma konusunda oldukça başarılı bir performans sergilediğini ortaya koyduğunu belirtti.

Borçluluk artıyor

ISO İkinci 500'te borçluluk göstergesi de dikkat çekti. 2021 yılında mali borçlar yüzde 75,9 oranında ar-

tarken geçmiş yıllardan farklı olarak diğer borçlardaki artış yüzde 102 ile daha yüksek gerçekleşti. Finansman giderleri 20 milyar lirayı aştı. Faaliyetlerin finansmanında ve artan işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasında ticari borçlar çok daha fazla kullanıldı. Ayrıca, 2021'de **sanayici**lerin bankalara olan borçlarından çok daha büyük bir hızla başka firmalara olan borçlarının artması da yeni bir durum olarak dikkat çektiği belirtildi.

Şampiyon Ege Seramik

Üretimden net satışlar baz alınarak yapılan **ISO İkinci 500**'ün 2021 yılı sıralamasına bakıldığında; Ege Seramik 980,1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Onu çok küçük bir farkla 979,8 milyon TL ile Kozlu Gıda takip ederken Kangal Termik Santral 979,7 milyon TL ile üçüncü oldu.

Listede 137 yeni kuruluş

ISO İkinci 500'ün bu yılki listesine 137 yeni **sanayi** kuruluşu girdi. Bunlardan 57 tanesi **ISO 500**'den **ISO İkinci 500**'e düşen şirketlerden oluştu. Listeye geçen seneki **ISO 1000** dışından giren yeni firma sayısı 80 olurken 2020 yılının **ISO İkinci 500** listesinden **ISO 500**'e çıkan firma sayısı ise 39 olarak gerçekleşti. **ISO İkinci 500**'ün bilançosu yüzde 82,1 büyüdü.

KOBİ'ler finansman güçlüğü yaşıyor

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Endal Bahçıvan**, "2021 yılını çift haneli bir büyümeyle kapatan ülkemizde ise **sanayi** kuruluşlarımız, özellikle dış pazarlardaki performanslarıyla güçlenen küresel talepten payını almış görünüyör. Fakat **ISO İkinci 500**'ün verilerine baktığımızda borçlanma yapısında belirgin bir bozulma dikkatimizi çekmektedir. Şirketlerimiz kaliteli finansmana erişimde çeşitli güçlükler yaşıyor. KOBİ'ler ölçek büyütme, rekabetçiliği artırmak ve pazarını genişletmek için büyük çaplı yatırımlara daha fazla ihtiyaç duyuyor" dedi.

TSPB BAŞKANI ÖZTOP: BU YIL DA KÜÇÜK HALKA ARZLARLA REKOR KIRILABİLİR

Yabancı gelmediği için büyük halka arzlar yapılamıyor

FINANS SOHBETLERİ

Burcu Gökşüzoğlu
burcu.gokszu@duyunya.com

• **Yerli yatırımcıların sermaye piyasalarına ilgisi şu anda nasıl? Yatırımcı sayısı ve işlem hacminde son durum nedir?**
Biz uzun yıllardan beri uzun yıllar 1 milyon seviyesindeydik hisse senedi yatırımcı sayısı açısından. Bu 2.3 milyon kişiye ulaştı, 2021 yılı sonu. Şu anda yaklaşık 2.5 milyon aştı ve pay senedindeki varlıklar da 760 milyar TL'ye yaklaştı. Tabii ciddi bir likit olan bir borsamız var. Burada yerli oyuncuların özellikle hakimiyetinin çok daha arttığını görüyoruz. Geçmişte de aslında likiditeyi sağlayan aslında yine yerli yatırımcılarımız idi, nispeten yabancı yatırımcılarımız alıp tutan yatırımcı profiline sahip oldukları için. Yerliler ise çok daha fazla işlem yapar. Yerli yatırımcılarımızın hakim olduğu bir piyasaya son iki üç yıldan beri gözlemliyoruz. Bunun bu şekilde devam edeceğine açıkçası öngörüyoruz.

• **Peki halka arzlar... Geçen sene rekor kırılmıştı. 2021 yılı ile kıyaslarsanız bu yılın ilk yarısı nasıl geçiyor? Yılsonu halka arz sayısı, halka arz büyüklüğü ne olur? Yeni rekor gelir mi?**
Bu sene de bir rekor bekliyoruz aslında. 2021 yılında toplam 52 şirket 21.6 milyar TL kaynak sağladı sermaye piyasalarından. Bu çok rekor bir seviyeydi. 2022'nin aslında ilk altı ayı da bence çok iyi geçti yaklaşık 23 halka arz, 12 milyar gibi bir rakama ulaştı. Şu anda SPK ve Borsa İstanbul'a olan başvuruların çok yoğun olduğunu biliyoruz. Muhtemelen bir şirket sayısı anlamında 52'yi geçeceğimizi yılsonu itibarıyla. Ama miktar tarafında nispeten biraz daha küçük ölçekli şirketlerin halka arzının yapacağını düşünüyorum. Halka arz büyüklüğü nispeten küçük olan şirketlerin borsaya geleceğini düşünüyorum. Dünyada bu yılın ilk yarısında halka arz, halka arz hasılatı şirket sayısı azaldı ama Türkiye'de şirket sayısı yine artacak, halka arz tutarı TL bazında yine artış olacağını öngörüyoruz.

• **Genelde 1 milyon TL'nin altında küçük halka arzlar oluyor, büyük halka arzlar yaşanmıyor eskisi gibi. Bunu neye bağlıyorsunuz?**
Yabancı yatırımcının Türkiye'de son yıllarda payının düştüğünü gözlemliyoruz. Bunun bir şekilde, üzülerek ifade etmem gerekir ki bir trend şeklinde oldu.

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB) Başkanı İbrahim Öztop, "Neden büyük halka arz gelmiyor'un sebebi yabancı yatırımcının olmaması. Aracı kurumlarımız şu anda büyük halka arzı yapabilmeleri için yabancı yatırımcıya bunları ulaştırmaları gerekiyor. Şu anda böyle bir ilgi maalesef az, yok denecek kadar az. Bu yüzden bu ilgiyi bulamadıkları için büyük halka arzlar gelmiyor" diye konuştu.

Mutlaka danışmanlık alın ve tasarruflarınızı sepet şeklinde yönetin

• **Yüksek enflasyon, resesyon endişelerinin olduğu bir ortamda yatırımcılara ne gibi tavsiyeleriniz var?**
İstanbul Sanayi Odası'nın açıkladığı olduğu rakamlara baktığımız zaman pandemi dönemine aslında 2021, 2020'i reel sektörümüz çok başarılı geçirdi. Tabii ki hiçbir zaman enflasyonu tercih etmiyoruz ama burada da açıkçası sanayimiz çok başarılı bir sınavlar vermişti geçmişte şimdi de

vereceğini düşünüyorum. Talebin çok güçlü olduğunu görüyoruz. Emtia keza önemli bir konu, petrol keza öyle, cari açığımız doğru ama bunlara rağmen ben hala pozitifim, hala olumluym. Çünkü şirketlerimiz bu konuda bence olumlu bir sene geçireceklerini düşünüyorum, halen büyüyeceklerini düşünüyorum. Tabii tasarruf sahiplerimizi biz her zaman finansal okuryazarlığı biz ön plana koymuş olan bir birliğiz. Çok volatil bir ortamda

yaşıyoruz şu anda özellikle tasarruf sahiplerine ki en önemli tavsiyemiz kendi profillerini iyi tutmaları. Yani gerek aracı kurumlarımızdan gerek portföy yönetim şirketlerinden gerekli danışmanlıklar alarak bu konuda tasarruflarını sepet şeklinde yönetmelerini tavsiye ediyorum. Yatırım danışmanlığı konusu önemli. Gerek portföy yönetim şirketlerimiz gerek aracı kurumlarımızdan bu konuda tavsiye alarak yatırımlarını yapmalarını,

kendi risk profillerine göre ve vadelerine sepet oluşturmalarını öneriyorum. Bu açıdan baktığınız zaman mevduat da bir alternatiftir tabii ki. Dolaysıyla varlıklara nasıl bir alokasyon yapacaklarını özellikle profesyonel bir danışmanlık hizmeti olarak yapmalarını öneririm. Keza fonlara para yatırarak da bunu yapmaları söz konusu olabilir. Çünkü bu ortamlar nispeten profesyonellerin çok daha rahat, çok daha iyi yönettikleri bir ortam olarak değerlendirilebilir.

Tabii burada özellikle dünya piyasalarındaki para piyasalarındaki gelişmeleri de dikkate almak gerekiyor. Bizler geçmişte halka arzlarda, büyük halka arzların çoğunda, büyük bir kısmını yurt dışına plase ederdik. Yani halka arz miktarı hatta yüzde 65-70'i yabancı yatırımcılara satılırdı, geri kalanı yerli bireysel ve yerli kurumsal yatırımcılara satılırdı. Yabancı yatırımcı genelde küçük halka arzlarla ilgi göstermezdi, likiditesi az olduğu için. Şimdi ise son yapılan halka arzların çoğunda yabancı yatırımcı sayısı yok denecek kadar az. Bu yüzden de büyük halka arz yapılma ihtimali biraz düşük oluyor. "Neden büyük halka arz gelmiyor?" un sebebi de aslında bu. Aracı kurumlarımız şu anda büyük halka arzı yapabilmeleri için, onlara plase edebilmeleri için sonuçta yabancı yatırımcıya bunları ulaştırmaları gerekiyor. Şu anda böyle bir ilgi maalesef az, yok denecek kadar az. Bu yüzden bu ilgiyi bulamadıkları için büyük halka arzlar gelmiyor. Küçük halka arzlarda özellikle bireysel yatırımcıların ilgisi hala mevcut, çok canlılık var. Dolayısıyla bu kapsamda baktığımız zaman ise şu anda yerli yatırımcıların mev-

cudiyeti, küçük halka arzların yapılmasına olanak sağlıyor. Biz genelde büyük halka arzları yabancı yatırımcılara da aloke ederek onları da bu işin içine dahil ederek planlardık, o şekilde planladık. Fakat malum yabancı yatırımcının şu anda olduğu için halka arzları yapmak konusunda sektör biraz daha lımtına ediyor. Dolayısıyla biz şu anda daha küçük halka arzların olacağını tahmin ediyoruz ve bekliyoruz.

• Yabancı yatırımcı neden yok? Yabancıyı çekmek için ne yapmak lazım?

Bu sorunun cevabı ise özellikle para piyasalarında yani uluslararası baktığımız zaman bunu çok rahat anlayabiliyorsunuz yani mevcut işte jeopolitik risklerden tutun da özellikle faizlerin artmasından dolayı yabancıların genelde kendi memleketlerindeki finansal enstrümanlara ilgi gösteriyor, özellikle gelişmekte olan ülkeler için gerçekle risk. Dolayısıyla bu anlamda baktığımız zaman da bizim özellikle borsamıza özellikle ilginin az olmasını bu anlamda doğal karşılıyorum. Fakat bunu bir şekilde kabullenmekten de özellikle borsamızın tanıtımını yaparak,

şirketlerimize roadshow'lara götürerek, şirketlerimizi tanıtarak biz bu ilgiyi hala canlı tutmaya devam etmemiz gerekiyor. Yani bundan hiçbir şekilde ödün vermemiz gerekiyor. Bizim de birlik olarak özellikli yabancı yatırımcı sayısını ve payını artırma yönünde çalışmalarımız var. Bunu gündemimize aldık ve önceliklerimizden bir tanesi. En önemli önceliklerimizden bir tanesi. Burada yeni enstrümanlarla da özellikle yabancıların ilgisini çekebileceğimizi düşünüyoruz. Örneğin şu anda yeşil ürünlere çok ciddi bir ilgi var. Bu kapsamda bizim de mevzuatımız bu konuda güncellendi. Gerek tahvil ve gerekse yeni ürünlere özellikle yeşil konusunda farklı yatırımcı klasmanına hitap edebiliriz. Keza bizim yine burada özelleştirmeleri tekrar gündemimize almamız söz konusu olabilir. Burada büyük ölçekli halka arzlarda farklı farklı coğrafyalara giderek, gerek Amerika, gerek Kıta Avrupa, gerek Orta Doğu, gerek Uzak Doğu'ya giderek şirketimize şirketlerimize tanıtarak oradan bir ilginin yaratılabileceğini düşünüyoruz. Özellikle bu konuda geçmişte çok başarılı özelleştirmeler oldu.

• **Özelleştirme dediniz uzun süredir görmüyoruz, artabilir mi, yabancı buna ilgi gösterir mi?**
Tekrar bu özelleştirme furiasının başlayacağını, başlayabileceğini düşünüyoruz açıkçası, bazı hazırlıklar olduğunu da biliyoruz. Bu da bizim için umut verici. Bizim burada birlik olarak en önemli görevimizden bir tanesi bu dengeyi iyi sağlamak. Özellikle yabancıların da likiditeden ziyade alıp tutmaları bizim halka arzlardaki performansına da hisse senedi performansına da çok olumlu etkiliyor. Ve keza Türkiye'de çok ciddi bir döviz girişi de sağlıyor. Bunu mütemadiyen yapmamız gerekiyor. Bunlardan hiçbir şekilde bu ilgiyi onlara tekrar çekebilmemiz için ülkemizi tanıtarak, borsamızı tanıtarak. Çünkü borsamız ve sermaye piyasalarımız rüştünü ispat etmiş olan piyasalar. Bu olguyu kabullenmemek gerekiyor diye düşünüyorum.

DÜNYA Youtube

RÖPORTAJI ONLINE
İZLEMENİZ İÇİN MOBİL
Cihazınızla QR
KODU OKUTUNUZ

Finansman giderleri enflasyon kârını eritti

İkinci 500 büyük şirket; yüksek enflasyon, kurlardaki artış ve canlı taleple birlikte satış ve kârlılıkta önemli artışlar sağlarken, finansman giderlerinin kâr üzerindeki baskısı arttı

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO), Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasının 2021 sonuçları, orta ölçekli firmaların yüksek kârlılıkla birlikte borç/özsermaye yapısında bozulmaya işaret etti. İkinci 500'ün 2021 üretimden net satışları bir önceki yıla göre yüzde 77,5, vergi öncesi kârları yüzde 87,8, ihracatları ise yüzde 35,4 artış kaydetti. Bununla birlikte geçen yılın yüzde 79,89'luk Yİ-ÜFE ora-

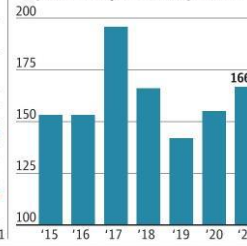
nıyla arındırıldığında, reel olarak satışların yüzde 1,3 ve özkaynakların yüzde 3 daraldığı; kârların yüzde 4,4 ve ödenen faizlerin ise yüzde 18 artış kaydettiği görülüyor. 2021 yılında 500 büyük şirkette olduğu gibi ikinci 500'de de katma değer dağılımında ücretlerin payı yüzde 36,7 ile tarihi rekor seviyeye gerilerken, ödenen faizlerin payı 4,6 puan artışla yüzde 18,5'e yükseldi.

MERVE YİĞİTÇAN/06

Net katma değer dağılımı (%)

Toplam borçlar/Özkaynaklar

Temel göstergelerde değişim

	Milyar TL	Reel değ. %
Üret. satışlar (net)	339,2	30,44
İhracat (milyar \$)	13,5	-0,50
Kâr-zarar top. (VÖ)	37,7	38,01
Toplam borçlar	243,8	37,35
-Kısa vadeli borç.	168,0	45,36
Özkaynak	146,5	28,31
Aktif toplamı	390,3	33,82
Ödenen faizler	13,2	56,01
Br.katma değer (ÜF)	92,2	27,13

*TÜFE: %36,08

İKİNCİ 500 SANAYİ KURULUŞUNUN 2021 PERFORMANSI

- FAVÖK, yüzde 86,4'lük artışla 63,7 milyar liraya ulaştı. Vergi öncesi zarar toplamı ise yüzde 87,8 artarak 37,7 milyar liraya yükseldi.
- İkinci 500'ün ihracatı yüzde 35,4 artarak 13,5 milyara çıkarken, toplam ihracattaki payı sınırlı bir artışla yüzde 6'ya yükseldi.
- Özkaynaklar yüzde 74,6 artarken, toplam borçlardaki artış yüzde 86,9

ile daha hızlı gerçekleşti.

- Borçlanma önemli ölçüde hızlandı ve vade yapısı da kısalıdı. Mali borçlar yüzde 75,9, diğer borçlar yüzde 102 arttı.
- Ödenen faizler 2021'de yüzde 112,3 ile üç haneli artış gösterdi. Faiz baskısı arttı.
- Borç/özkaynak dengesi, özkaynaklar aleyhine gelişimini sürdürdü.

- Özkaynakların payı yüzde 39,2'den 37,5'e gerilerken, toplam borçların payı yüzde 60,8'den 62,5'e yükseldi.
- Özel kuruluşların istihdamı yüzde 6,9 artarken, ödenen ücret ve maaşlar yüzde 41,4 artış kaydetti.
- Yaratılan katma değer yüzde 47,8'ini düşük teknoloji üretim oluşturdu. Orta-yüksek teknoloji ürünlerin payı yüzde 26,97'den 24,5'e indi.

"Ödeme risklerine yönelik işaretler endişe verici"

Araştırma sonuçlarını değerlendiren İSO Başkanı Erdal Bahçivan, başta ihracatçı sanayiciler olmak üzere, şirketlerin son yıllarda finansmana erişimde yaşadığı güçlüklerin tablolara yansımalarına işaret etti. Bahçivan, "Finansman koşullarının sıklaştığı ve kredi imkanlarının daraldığı son dönemlerde, sanayicilerimizin içinde bulunduğu bu durum, zincirleme reaksiyon halinde gelişebilecek ödeme risklerine işaret etmesi bakımından son derece endişe vericidir" dedi. /06

Borçla büyüyen KOBİ'lerin satışlarına enflasyon dopingi

MERVE YİĞİTCAN - İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası (İSO), "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasından ardından, daha çok KOBI niteliğindeki kuruluşların kapsayarak **"İSO Türkiye'nin İnci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021"** araştırmasını sonuçlarını açıkladı. Rapora göre, 2021 yılında **İSO İnci 500** üretimin net satışları yüzde 77,5 oranında artarak 191 milyar TL'den 338,2 milyar TL'ye yükseldi. Bu artışta iç ve dış talepteki toparlanmanın yanı sıra enflasyon ve döviz kurundaki artışın da etkisi büyük oldu. **İSO İnci 500**'ün üretimin net satışlarındaki değişimler yıla göre enflasyonundan arındırılarak incelendiğinde ise 2021 yılında yüzde 30,4 ile oldukça güçlü bir reel artış yaşandığı görüldü.

ISO İncisi 500 şirketleri, yüksek karlılık rakamları ile dikkat çekti. Söz konusu yüzde **ISO İncisi 500**'ün faaliyet karı yüzde 82,6 oranında artarak 28,8 milyar liradan 52,6 milyar liraya çıktı. Böylece faaliyet karı yüzde 0,6 puan artışla yüzde 13,7'ye yükseldi. Benzer şekilde faiz, amortisman ve vergi öncesi karı yüzde 86,4'lük artışla 34,2 milyar liradan 63,7 milyar liraya ulaştı. Bunun sonucunda FAVÖK karlılığı 1,1 puan artışla yüzde 16,6'ya çıktı. Vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise yüzde 87,8 artarak 20,1 milyar liradan 37,7 milyar liraya yükseldi.

Kısa vadeli borçlarda artış

Raporda, KOBİ'lerin borçlanmasının önemli ölçüde hızlandığı, borçlanmanın vade yapısının da kusadığı görülmüştür. Rapora göre, 2021 yılında mali borçlar yüzde 75,9 oranında artarken geçmiş yıllardan farklı olarak diğer borçlardaki artış yüzde 102 ile daha yüksek gerçekleşti. Böylece mali borçların toplam borçlar içindeki payı yüzde 57,6'dan yüzde 54,2'ye inerken, diğer borçların payı yüzde 42,4'ten yüzde 45,8'e yükseldi. Borçların vadelerine göre gelişiminde ise kısa vadeli mali borçlardaki artış yüzde 96,7 oldu ve uzun vadeli mali borçlardaki yüzde 59,1'lik artışın üzerinde gerçekleşti.

Tlakede değer kaybı, enflasyonun ve
 fiyat ve faiz oranlarının yükselişini
 etkisiyle **ISO İncel** sonuçları finansman
 giderleri 2021 yılında yüzde 114,4 oranında
 artarak 2011 milyarı TL'ye yü-
 seldi. Aynı yıl faiz maliyetleri yüzde
 82,6 tikiyale 52,6 milyarı TL'ye çık-
 tı. Böylece 2021 yılında yüzde 32,5 olan fi-
 finansman giderlerinin faizleri karnı
 oranı 2021'ye yüzde 38,2'ye yükseldi.
 Raporda, **ISO İncel** sonuçları 2021
 yılında elde ettikleri faizleri karnı-
 nın daha büyük bir bölümünü fi-
 finansman giderlerine ayırmak durumunda
 kaldığı belirtilir. Rapora göre, 2021 yıla-
 rında **ISO İncel** sonuçları bilanço yük-
 mesinin yüzde 82,1 olduğunu görülmü-
 şür. Bu yücelik oranı buymenin karnı
 yüzde yüzde 86,9 artan toplam borçlar
 yüzde yüzde 74,6 borçluluk oranıydı.
 Raporda, **ISO İncel** sonuçları ön dönen ve
 aralıktan arandıslı ilişkiye bakıldı-
 ğına göre, ön dönen yılarsın yüzde
 de 66,4'ten yüzde 67,8'ya yükseldi,
 deren varlıkların yüzde yüzde 33,6'dan
 yüzde 32,4'ge geriledi.

Özkaynakların payı azalıyor

Özkaynakların payı azalıyor
İSO 500'e 500 şirketlerinin borç/özkaynak ilişkisine bakıldığında, 2021'de borç/özkaynak dengesinde özkaynaklar aleyhine gelişimini sürdürdükleri görüldü. **İSO 500'e 500'**de özkaynakların payı 2020'de yüzde 39,2 iken 2021'de yüzde 37,5'e geriledi. 2020'de yüzde 60,8 olan toplam borçların payı ise 2021 yılında yüzde 62,5'yü keldi. Böylece söz konusu pay 2017'den bu yana en yüksek düzeye çıktı.

Ote yandan, **ISO İKİNCİ 500**'de yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı son 3 yıldır artış eğilimini sürdürüyor. Yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı 2021'de 74'e ile en yüksek seviyesine ulaştı. **ISO İKİNCİ 500**'de halka açık kuruluşların sayısı ise 2021 yılında bir önceki yıla göre 7 adet artarak 31'e yükseldi ve sınırli kalmaya devam etti.

İstanbul Sanayi Odası, ISO İkinci 500-2021 çalışmasıyla KOBİ'lerin röntgenini çekti. İkinci 500'deki kuruluşların üretilen net satışları, yüksek kur ve enflasyonun da etkisiyle yüzde 77,5 artarak 339,2 milyar TL'ye yükseldi. KOBİ'lerin borçlanmasının önemli ölçüde hızlandığı, borçlanmanın vade yapısının da kısıldığını gösteren çalışmada, finansman giderlerinin ise karlılığı baskılandığı ortaya koyuldu.

Bahçıvan:
Borçlanma yapısında
belirgin bir bozulma
söz konusu

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, **İSO İnceki 500** çalışmalarını sonuçlarını yayıptı yazılı açıklamaya değerlerinden. Bahçıvan, 2021 yıl sonu sonuçlarını dünya ekonomisinin pandemi krizinden çıkış sancılarını geçirdiği hareketli bir yıl **sanayiye** yansıyan fotoğrafı niteliğinde olduğunu belirtirken, **İSO 500'e** göre daha küçük ölçekli ve KOBİ niteliğinde şirketlerden oluşan **İSO İnceki 500** ün ihracatının yüzde 35'tik bir büyümeyle 2021'de **Türkiye** genelinden ve **İSO 500** den daha başanlı bir görünüm sunduğuna dikkat çekti. **İSO İnceki 500** ün verilerine bakıldığında ihracatın yapısında belirgin bir bozulmanın detect kektiğine işaret eden Bahçıvan, "Söz konusu veriler **İSO İnceki 500** de işletme faaliyetlerinin gerekerek daha fazla ihracatla ağırlıklı olarak finansman bulduğu ortaya koyuyor. Asıl önemli gelişmeler ise ihracatın daha fazla geliştiği bir kısımdan olmaması. Bakıldığında, mali ihracatın toplam ihracat içindeki payı yüzde 57,6'dan yüzde 54,2'ye inerken, diğer ihracatın payı yüzde 42,4'ten yüzde 45,8'e yükselmesi görünüyor. Bunun anlamı şu: **İSO İnceki 500** şirketleri faaliyetlerini finansmanında ve artan işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasında ticari ihracat çok daha fazla kullanmışlar. Bir başka deyişle 2021'de **sanayileti**, bankalara olan borçlarından daha büyük bir

hızla başka firmalara borçlanmışlar. Bu, ISO İkinci 500 araştırmalarında karşımıza çıkan yeni bir durum olarak dikkat çekiyor" ifadelerini kullandı.

Finansman giderlerine dikkat çekti

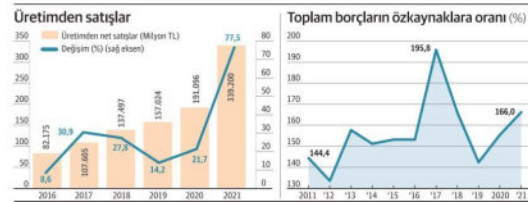
Finansman kaynaklarının sıkılabıldığı ve kredi imkanlarının daraldığı son dönemlerde, **sanayisitefin** içinde bulunduğu bu durumun, zincirleme reaksiyon halinde gelişebileceği endişe döklerine işaret etmesi bakımından son derece endişe verici olduğuna kaydeden Bahçıvan, finansman giderilerinin İkinci 500'de karlılığın temel belirleyicilerinden biri olarak sürdüğüdürü sözlerine ekledi.

Türkiye sanayisinin teknolojiye dayalı, nitelikli ve katma değer yaratan bir üretim yapısına kavuşmasının dünya rekabetteki konumunu artıracağına inandığını ifade eden Bahçıvan, "Ne var ki, 2021'de **500 İkinci 500**'de halen yüzde 70-70'in üzerinde düşük ve orta-düşük teknoloji ağırlıklı bir yapının ağırlaştığı görülmüyor. Bu durum, katı emtiaz gereken ürünlerin yeri olduğu düşünüyorum" ifadelerini kullandı.

İKİNCİ 500'ÜN İHRACATI REKOR KIRDI

Geçen yıl Türkiye'nin toplam ihracatı artışı yüzde 32,8, **sanayi** ihracatı artışta yüzde 33,2 ile birinciliye ulaştı. İhracatı geçen yıl gerçekleşirken, aynı yıl **150 milyar 500 milyon** TL'nin ihracatı yüzde 35,4 oranında artarak 13,5 milyar dolar ile rekor seviyeye ulaştı. Böylece **100 milyar 500 milyon** TL'nin ihracatı ihracatçıların payı yüzde 6, **sanayi** ihracatı ikinci payı ise yüzde 6,2 oldu. Her iki oran da 2020 yılına göre 0,1 puan artışı kaydedti. İhracat taraflarında bir diğer önemli gelişme de ihracat yapan firmaların sayısının artması oldu. **150 milyar 500** de 2018 yılında 450 bandını aşan ihracat yapan firma sayısı 2021'de 468'e yükseldi. Bu durum, nispeten daha küçük ve orta ölçekli kuruluşların da pazarlara açılma ve talep dağılımına katkı sağnediklerini tahmin etmekte mümkün. İhracatçıların bu başarıları bir performans sevgisiyle ödüllendirilmeye hakları koyuyor.

500
Yaratılan
katma değerde
ücretlilerin
payında gerileme

Türkiye'nin En Büyük
İkinci 500 Şarlatanı Kuntuluğu
Arayışımız, yarattığı net katma
değerde ücretlerini payının
150 ilki 500 aralığında olduğunu
gibi kademeli bir şekilde
endüstrilerde olduğu seniyor.
2016'da yüzde 59.5 olan oran
ilerleyen süreçte gerileyerek
2020'de yüzde 47, yüzde 2021'de
yüzde 36,7ye düştü. Öte
yandan geçen yıl **160** kadar
500 ü yeni yaratılmış katma
değerini faaliyet gelirlerine
dağıtlamada ödenen faizlerin
da faiz oranlarındaki
gelmelerle paralel olarak yüzde
13,9'dan yüzde 18,5'e çıktı. Milli
gelir anlamında kamu payı ise
2020'de yüzde 44,1'i ken hafif bir
artışla 2021'de yüzde 44,7
olarak gerçekleşti.

İkinci 500'de en kârlı ilk 10 kuruluş			FÂVÖR KÂR/ZARAR
2021	2020	Kuruluş	
93	-	World Medicine İlaç San. ve Tic. A.Ş.	557.608.078,00
46	41	Qa Gırtlantı Hayatı Yayı ve Ürn. San. Tic. A.Ş.	513.514.407,00
259	-	Çelikler Otomotiv Tüncelbiçeli Ünl. A.Ş.	486.486.472,00
5	-	Argemix İnşaat Ticaret ve İnş. Tehnikleri A.Ş.	384.615.372,00
305	64	Gama Recycle Sürdürülebilir Teknolojiler A.Ş.	324.626.245,00
1	-	Ege Seramik San. ve Tic. A.Ş.	295.685.175,00
119	143	Dalgıncılar Makina San. ve Tic. A.Ş.	293.758.472,00
105	-	Safa Tirmen A.Ş.	272.692.372,00
163	-	RHI Magnesita Türkiye Rafineri Ticaret A.Ş.	268.740.941,00
150	114	Ozgenç Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	267.100.998,00

2021	2020	Kurulus	İhracat (Bin \$)
66	-	Hayri Uğur Tekstil A.Ş.	138.344,00
15	-	İpek Taramı Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	106.835,00
61	69	Empera Hali San. ve Tic. A.Ş.	103.580,00
61	69	Yakut Bakır İşletmeleri A.Ş.	102.387,00
163	165	Özgenç İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.	101.705,00
-	-	BNM Pataek Baki Öz Tekstil İnş. San. A.Ş.	98.764,00
118	177	Eroğlu Ginyim San. Tic. A.Ş.	98.645,00
60	90	Özak Tekstil Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	96.011,00
-	-	Gamatesit Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	92.631,00
129	-	Beaumont Tekstil (İnş. San. Paz. ve Dis. Tic. A.Ş.)	86.352,00

► Listedeki 57 şirket ilk 500'den geldi

Üretimden net satışlar baz alındığında **İSO** **İnönü 500** ünkı sırasnda Ege Seramik 980,1 milyon TL ile yer aldı. Onu çok küçük bir farkla 979,8 milyon TL ile Kozlu Gıda takip ederken Kangal Termik Santral 979,7 milyon TL ile üçüncü oldu. **İSO** **İnönü 500** ün büyük listesinde 137 yeni **sarımsık** kuruluşu girdi. Bunlardan 57 sanesi **İSO** **500** den **İSO** **İnönü 500** e düşen şirketler den oluştu.

Her 10 firmadan 7'si artık Anadolu'dan

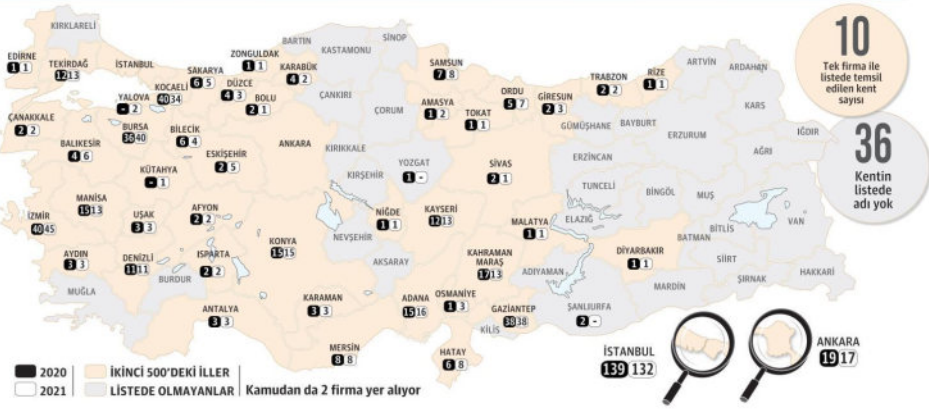
Devler liginin İkinci 500 şirketi de dün açıklandı. **İstanbul Sanayi Odası'nın** verilerine göre iki listeyi kapsayan 1000 firmamız artık 700'ü Anadolu'dan.

HANDAN SEMA CEVLAN

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) 2021 verilerine göre açıklandığı "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesi dün kamuoyuyla paylaşıldı. DÜNYA'nın son 14 yıl harita ile il il ortaya koyduğu **sanayi** performansına göre, artık ilk 1000 şirket arasında her 10 firmadan 7'si Anadolu'dan. Bu oran 14 yıl önce neredeyse yarı yarıydı.

İSO, sanayi kuruluşlarının "devler ligi" olarak anılan araştırmasını iki fazda yapıyor. İlk 500 şirketin ardından daha çok KOBİ ligi olarak anılan "İkinci 500 listesi" de dün açıklandı. Böylece Türkiye'nin ilk 1000 **sanayi** kuruluşunun performansları belli oldu. DÜNYA'nın 2007 verilerine göre derlediği bilgimize ilk ve ikinci 500'de toplam İstanbul'da 160, 160'da toplam 320 şirket yer alırken, 448'di. Bu şirketlerin yanı sıra ilk 500'de 15, İkinci 500'de 5 olmak üzere 20 Kamu İktisadi Teşebbüsü listeye

Listedeki kent sayısı aynı kaldı

yer alıyordu. Dün açıklanan 2021 verilerine göre ise toplam İstanbul'da 160, 160'da toplam 320 şirket yer alırken, 448'di. Bu şirketlerin yanı sıra ilk 500'de 15, İkinci 500'de 5 olmak üzere 20 Kamu İktisadi Teşebbüsü listeye

göre 10 oldu. Böylece 14 yılda kamu firmaları listeye yarı yarıya eridi. Anadolu'nun şirket sayısı ise arttı. 14 yıl önceki verilere göre 1000 firmadan 554'ü Anadolu'dan. Dün açıklanan verilerde 2021 performanslarına göre

her iki listedeki Anadolu firması sayısı 700'e ulaştı. Böylece devler liginin 1000 firmasının 700'ü Anadolu'dan oldu. Öte yandan 2021 İkinci 500 verilerine göre 132 firma İstanbul'dan listeye yer aldı. Kamu firmalarının sayı-

ası da 2 oldu.

2021 İkinci 500 listesinin malikanesi de kent çeşitliliğinin bu sene de artması oldu. Listeye Türkiye'nin sadece 45 kenti kendini temsil etti. Bu kentlerden 10 tanesi sadece tek bir fir-

ma ile listeye adını yazdırabilirdi. Türkiye'nin 36 kentinin ise listeye ad yok. 2021 verilerine göre açıklanan İlk 500 listesinde de 32 kent isim yer almıyordu. Yani 14 kenti de listeye tek firması vardı.

BAŞKANLAR, İSO İKİNCİ 500'E GİRENLERİN PERFORMANSINI "HERŞEYE RAĞMEN" OLUMLU BULDU

ZEKİ KIVANÇ/ADANA SO BAŞKANI

Adana Sanayisi gelişiyor
Geçen yıl 500'de 10 firmamız temsil eden Adana bu yıl 12 firmaya yükseldi. İkinci 500'de ise geçğimiz yıl 15 olan firma sayısı bu yıl 16'ya çıktı. Bu tabloya baktığımızda ilk 1000'de yer alan firmamızın geçen yıla göre artarak toplamda 28 oldu. Yaşanan artış Adana'nın **sanayisi** geliştiğini büyük gösteriyor.

MEMİŞ KÜTÜKCÜ/KONYA SO BAŞKANI

Konya Sanayisi devleri
2021 yıl ilk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında 7 firmamız temsil eden Konya'nın, İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasındaki firma sayısı bu yıl 14'ten 15'e çıktı. Böylece Türkiye'nin **sanayi** devleri arasında 22 oldu. Konya'nın ülkemizin **sanayi** devleri arasında temsil eden tüm firmamızın ve çalışanlarının kutlu olsun. Başarının artarak devam etmesini diliyorum.

ADNAN ÜNVERDİ/GAZİANTEP SO BAŞKANI

Beklentisi, sürdürülebilir bir ortam
Listede 38 firmamızın yer alması ülkemizin en büyük 1000 büyük sanayi kuruluşu arasında 38 firmamızın bulunması bizim için büyük bir başarıdır. Pek çok soruna rağmen üretmeye, yatırımlar yapmaya ve ihracat yapmaya devam eden her firmamızın tebrik ederim. **Sanayicilerimiz** büyük beklentisi sürdürülebilir bir ekonomik ortam.

MEHMET BÜYÜKSİMİT/KAYSERİ SO BAŞKANI

Listede 13 firmamız yer aldı
Geçen yıl listede 12 firmamız vardı, bu sene 13 firmamız yer aldı. Tüm zorluklara rağmen, **sanayicilerimiz** elinden geleni en iyisini yapmaya gayret ediyor. Bu sene listeye ilk defa giren BIR Yatac, Formal Alüminyum, Anadolu Bonu ve Ceha Büro Mobilyaları başta olmak üzere sıralamada yer alan tüm üyelerimizi canı gönülden tebrik ederim.

MÜDİT KECECİ/DENEZLİ SO BAŞKANI

Sayısı sabit, satış değerleri artmış
Bu yıl firmamızın sabit tuttuğu satış değerlerimiz, geçen seneyle kıyasla satış değerlerinde ciddi bir artış yaşandığını ve hatta değerlerini kiye katlandığını görüyoruz. Denezli'deki firma sayımız ne yazık ki senelerdir 10-12 bandında seyrediyor. Firmamızın her birini kutluyor, önümüzdeki yıl listeye daha fazla firmamızın girmesini ümit ediyoruz.

DAVUT ÇETİN/ANTALYA TSO BAŞKANI

Sanayicilerimiz tebrik ediyor
Antalya'dan 3, Isparta'dan da 2 olmak üzere Batı Akdeniz Bölgesi'nden beş firma listeye girdi. Listeye giren tüm **sanayicilerimiz** kutlu olsun.

AYHAN KIZILTAZ/MERSİN TSO BAŞKANI

KOBİ'ler borçla ayakta duruyor
İSO İkinci 500 ün geleceğine adına değer veren en dikkat çekken gösterge hiç kuşkusuz borç-

yapıdır. Verilere bakıldığında borçlanma önemli ölçüde hızlanan bir borçlanma vade yapısının da kısıldığı görülüyor. Bu yıl da Mersin olarak **İSO İkinci 500** listesinde MTSO'ya katıldı 4 firma var.

H. RUHİ KOÇAK/TARSUS TSO BAŞKANI

Tarsus'un firma sayısı 4'e yükseldi
Artan maliyetler ve yaşanan tedarik güçlüklerine rağmen bu zorlu ekonomi koşullarında listeye girme başarısı gösteren 4 firmamızın tebrik ediyor ve yöneticilerini kutluyoruz. Listeye ilk kez yerleşen Yibor Boru ve Kolaman Otomotiv Endüstrisi'ni ayrıca kutluyoruz.

SALİH ZEKİ MURZIOĞLU/SAMSUN TSO BAŞKANI

Önümüzde büyük hedeflerimiz var
Geçen yıl listeye 7 firmamız girmişti. Bu yıl ise 8 firma ile listeye yer aldık. Firmamızın bu başarıları takdir ediyoruz. Tüm zorluklara ve olumsuzluklara rağmen kalkınmaya katkı sağlayan firmalarımıza kadar gurur duyarak

azdır. Önümüzde büyük hedeflerimiz var.

MEHMET YILMAZ/MANİSA TSO BAŞKANI

12 firmayla gurur duyuyor
İSO İkinci 500 kuruluş listesinde olmamıza katkıları için teşekkür ederiz. Ülkemizdeki ilk 1000 firmamızın birisi olmamızın büyük bir mutluluk olduğunu düşünüyorum. Üretim, ihracat ve ithalatla ilgili olarak Manisa'dan 12 firmamız yer aldı. Bu 12 firma ile gurur ve onurluyuz.

ÖMER GÜLSOY/KAYSERİ TSO BAŞKANI

13 Kayseri firmasını kutluyor
İSO İkinci 500 listesinde 13 Kayseri firması yer aldı. İkinci 500'de de 13 firma yer aldı. Yaşanan tüm sıkıntılara rağmen firma sayılarında artışlar olmasın son derece memnuniyet verici. Üretim, ihracat ve ithalatla ilgili olarak Kayseri'den 13 firmamızın birisi olmamızın büyük bir mutluluk olduğunu düşünüyorum. Üretim, ihracat ve ithalatla ilgili olarak Kayseri'den 13 firmamızın birisi olmamızın büyük bir mutluluk olduğunu düşünüyorum.

ŞİRKETLER, BÜYÜMEYE VE GELİŞMEYE DEVAM EDİYOR

► **Bursa Çimento yükseliyor**

Listeye yükselen bir ivme ile katılan Bursa Çimento'nun Genel Müdürü Osman Nemli, bugüne kadar sektörlerinde kaliteli çalışmalara imza attıklarını, hızla büyümeye ve gelişmeye devam ettiklerini söyledi. Nemli, "Bugüne kadar elde ettiğimiz tüm başarılar oldu gibi bu başlangıçta da çalışma arkadaşlarımızın emeği olmuştur. Bu nedenle her birine ayrı ayrı teşekkür ederim ve kendilerini kutluyorum. Hep birlikte emin adımlarla ilerleyerek, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da başkanı çalışmamızla ilgili sektöre adını kazandırmaya çalışmaya devam edeceğiz" dedi.

► **Oruçoğlu Yağları, 86. sırada**

Listede 86'ncı sırada yer alan Oruçoğlu Yağları Genel Müdürü Rifat Tekbaş, "Bu bizim için başlangıç. Pandemi ve ardından gelen Ukrayna-Rusya Savaşı'na rağmen, Türkiye'nin ilk 1000 şirketi arasında Afyonkarahisar temsil eden bir firma olarak gurur duyuyoruz. Hammaddenin temini, maliyet artışları ve üretimde yaşanan sorunlara rağmen sektöründe ilkleri imza atan Oruçoğlu, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları arasında yerini korumaya devam ediyor" diye konuştu.

► **Cansan, müşteri odaklı büyüyor**

İSO İkinci 500 listesinde 212'inci sıradan giren Cansan Alüminyum Genel Müdürü Selim Güney, "Cansan Alüminyum olarak müşteri odaklı çalışmamız, güçlü üretim kapasitemiz ve sürekli geliştirdiğimiz teknolojiyi altyapımız ile büyümeye devam ediyoruz. Devam eden seri üretimler, yeni devreye girecek proje ve yatırımlarımızla

birlikte sektördeki konumumuzu, önümüzdeki günlerde çok daha yukarılara taşıyacağız" değerlendirmesini yaptı.

► **Polyteks, Ar-Ge ile başarı**

İSO İkinci 500 listesinde geçen yıla göre 10 sayı yükselerek, 161'inci sıradan giren Polyteks Genel Müdürü Halil Ertan Özsoy, "Son 3 yıldır pandemi, hammadde sıkıntıları, enerji maliyetleri, döviz kurları ve tüm bunların üzerine Ukrayna-Rusya savaşı gibi çok zorlayıcı koşullara rağmen, doğru zamanda alınan doğru hamlelere ek olarak, dur durak bilmeden devam eden Ar-Ge çalışmalarımız sayesinde ürettiğimiz yenilikçi ürünlerimizi müşterilerimize doğru şekilde buluşturduk" dedi.

► **Sertel, ilk 500'e girmeyi hedefliyor**

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralamasında 26 sayı yükselerek 10'uncu olmahtan büyük onur duyduklarını kaydeden Sertel Vida Metal Yönetim Kurulu Başkanı Serhat Servet Dövençi, "Geçen yıl fabrikamızda yaşadığımız yangın afetine rağmen listede 29 sayı yükselerek ilk 10 arasına girmeyi başardık. Hedefimiz yatırımlarımızla aralıksız sürdürerek bağlantı elemanları ürünlerinde yurt içindeki ithalata azaltıp ülkemizi net ihracatçı ülkeler arasına koymak. 2022'de Türkiye'nin En Büyük 500 **sanayisi** arasında 400'üncü sıralarda tamamlanmayı arzu ediyoruz.

► **Uğur Tekstil, ilk 500'e yitiriyor**

Hayri Uğur Tekstil Yönetim Kurulu Başkanı Hayri Uğur, yüksek enerji ve lojistik maliyetleri nedeniyle Avrupa'nın artan taleplerinin ticari faaliyetlerini olumlu etkilediğini söyledi. Uğur, "Yeşil dönüşüm ve yalın üre-

tim ile aldığımız taleplere en hızlı şekilde yanıt verip, katma değeri ihracata yönlendireceğiz. Yeni üretim kapasitemizi ayrıca Avrupa pazarında kuracağımız kalıcı ticari ilişkiler bizi 2022 yılında Türkiye'nin en büyük 500 **sanayisi** arasına taşıyacağına inanıyoruz" dedi.

► **KOE, ilk olmanın heyecanını yaşıyor**

İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinde ilk kez girmenin heyecanını yaşadıklarını belirten Koluman Otomotiv Genel Müdürü Cengiz Adak, aslında hedeflerinin ilk 500 **sanayisi** arasında yer almak olduğunu bildirdi. Adak, "Ancak pandemi süreciyle küresel tedarik zincirinde yaşanan kopmalar ve maliyet artışları ilk 500 girmemize engel oldu. Hem yurt içinde hem de yurt dışı pazarlarımızda büyüyerek 2022 yılında Türkiye'nin en büyük 500 **sanayisi** arasında yerimizi almayı hedefliyoruz" diye konuştu.

► **Teknik Masura, 255 sayı yükseldi**

Teknik Masura Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kırac, "Geçtiğimiz yıl ilk defa girdiğimiz **İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** Listesi'ne ilk kez girmenin mutluluğunu yaşıyoruz. Bir önceki yıla oranla listede 255 sayı yükselmemiz ise bizim için büyük bir onur oldu. 2021 yılında Edirne fabrikamızın tam kapasite çalışması yakaladığımız başarıların önemli maddeleridir. Tarsus fabrikamıza hayata geçirdiğimiz yatırımlarla masura üretim kapasitemizin yüzde 25 artması kâğıtta kapasite kullanım oranlarımızın artması ticari faaliyetlerimize olumlanıyor. Yeni fabrikamızın devreye girmesiyle birlikte listeye de yükseldiğimizi sürdürmeyi amaçlıyoruz" dedi.

'İkinci 500'ün lideri Ege Seramik

2021 yılında 980.1 milyon lira üretimden satışlara ulaşan Ege Seramik, Türkiye'nin 501. en büyük sanayi şirketi oldu.	Şirket adı	Üretimden satış (Milyon TL)
	Ege Seramik	980.1
	Kozlu Gıda	979.8
	Kangal Termik	979.7
	AA	-
	Üntel Kabloları	978.3
	Kendirliler Haddecilik	977.4
	Özyaşar Tel	977.2
	Pam Yağ Gıda	971.6
	AA	-
	Sertel Vida Metal	971.0

AA: Adının açıklanmasını istemiyor.

İSTANBUL SANAYİ ODASI

KOBİ'lerin ihracatı
ve kârları yükseldi

İstanbul Sanayi Odası (İSO), daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan "İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasının sonuçlarını dün açıkladı. Öne çıkan detaylar şöyle:

✓ İSO İkinci 500'ün üretimden net satışları, 2020 yılına kıyasla yüzde 77.5 339.2 milyar TL oldu. Ayrıca toplam ihracat 9.9 milyar dolardan 13.5 milyar dolara, istihdam 248 bin 485'ten 260 bin 959 kişiye yükseldi. İhracat yapan şirket sayısı da 467'den 468'e çıktı.

✓ KOBİ'lerin dönem kârı ise yüzde 887.8 artışla 37.7 milyar liraya çıktı. Dönem kârı elde eden şirket sayısı ise 443'ten 437 adede düştü. Bu kapsamda ayrıca 2020 yılında 516 milyon lira olan net kambiyo zararı, 2021 yılında 3 milyar lira kâra dönüştü.

✓ Toplam "mali borçlar" yüzde 75.9 artışla 243.8 milyar lira, toplam "diğer borçlar" ise yüzde 102 artışla 111.7 milyar liraya yükseldi. Böylece mali borçların toplam borçlar içindeki payı yüzde 57.6'dan yüzde 54.2'ye inerken, diğer borçların payı yüzde 42.4'ten yüzde 45.8'e yükseldi.

Borç yapısına dikkat

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan şuna dikkat çekti: "İSO İkinci 500 şirketleri faaliyetlerin finansmanında ve artan işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasında ticari borçları çok daha fazla kullanmışlar. Bir başka deyişle 2021'de sanayiciler, bankalara olan borçlarından çok daha büyük bir hızla başka firmalara borçlanmışlar. Şunu açıkça belirtmek gerekir ki, başta ihracatçı sanayicilerimiz olmak üzere, şirketlerimiz son yıllarda nitelikli ve kaliteli finansmana erişimde çeşitli güçlükler yaşıyor."

● Ekonomi Servisi

Erdal Bahçıvan

“DAHA FAZLA BORÇLA FİNANSE EDİLİYOR”

■ **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, “Verilere baktığımızda, borçlanma yapısında belirgin bir bozulma dikkatimizi çekmektedir. Söz konusu veriler **İSO İkinci 500**’de işletme faaliyetlerinin giderek daha fazla borçlanma ağırlıklı olarak finanse edildiğini ortaya koyuyor” dedi. **104**

SANAYİ TESİSLERİNİN İŞLETME FAALİYETLERİ

“DAHA FAZLA BORÇLA FİNANSE EDİLİYOR”

İstanbul Sanayi Odası'nın, "İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasının sonuçlarını değerlendiren ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, "Verilere baktığımızda, borçlanma yapısında belirgin bir bozulma dikkatimizi çekmektedir. Söz konusu veriler ISO İkinci 500'de işletme faaliyetlerinin giderek daha fazla borçlanma ağırlıklı olarak finanse edildiğini ortaya koyuyor" dedi.

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO), Mayıs ayında açıkladığı "İSO Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasının ardından daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluş-

ları kapsayan "İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasının sonuçlarını da açıkladı. Buna göre, ISO İkinci 500'ün 2021 yılındaki üretimden net satışları yüzde 77,5 artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi. Üretimden net satışlar

baz alınarak yapılan ISO İkinci 500'ün 2021 yılı sıralamasına bakıldığında; Ege Seramik 980,1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Ege Seramik'i, küçük bir farkla 979,8 milyon TL ile Kozlu Gıda takip ederken, Kangal Termik Santral 979,7 milyon TL ile üçüncü oldu.

“BORÇLANMA YAPISINDA BELİRGİN BİR BOZULMA VAR”

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, Türkiye'de sanayi kuruluşlarının özellikle dış pazarlardaki performanslarıyla güçlenen küresel talepten payını aldığını belirterek,

sunuları kaydetti: "İSO İkinci 500'ün verilerine baktığımızda, borçlanma yapısında belirgin bir bozulma dikkatimizi çekmektedir. Söz konusu veriler ISO İkinci 500'de işletme faa-

liyetlerinin giderek daha fazla borçlanma ağırlıklı olarak finanse edildiğini ortaya koyuyor. Asıl önemli ise borcun vade yapısında da gözle görülür bir kısalmanın olması. ISO

İkinci 500 şirketleri; faaliyetlerin finansmanında ve artan işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasında ticari borçları çok daha fazla kullanmışlar." İAA

'İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' açıklandı

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO), "İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasına göre, İkinci 500'ün üretimden net satışları, yüzde 77,5 artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi. İSO, mayıs ayında açıkladığı "İSO Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021"

araştırmasının ardından daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan "İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasının sonuçlarını da açıkladı. Buna göre, İSO İkinci 500'ün 2021 yılındaki üretimden net satışları yüzde 77,5 artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yük-

seldi. Üretimden net satışlar baz alınarak yapılan İSO İkinci 500'ün 2021 yılı sıralamasına bakıldığında; Ege Seramik 980,1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Ege Seramik'i, küçük bir farkla 979,8 milyon TL ile Kozlu Gıda takip ederken, Kangal Termik Santral 979,7 milyon TL ile üçüncü oldu. AA

KOBİ'ler pandeminin etkilerinden kurtuluyor

İSO, "İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" in sonuçlarını açıkladı. Daha çok KOBİ'leri kapsayan listedeki rakamlar firmaların salgının etkilerinden kurtulmaya başladığını gösterdi

KOBİ AĞIRLIKLILISTE

İSO, mayısta açıkladığı "İSO Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasının ardından daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan "İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Buna göre, İSO İkinci 500'ün 2021 yılındaki üretimden net satışları yüzde 77,5 artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi.

SALGININ İZİ GEÇİYOR

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, İSO İkinci 500'ün 2021 yılı sonuçlarının dünya ekonomisinin salgın krizinden çıkış sancılıyla geçirdiği hareketli bir yılın sanayiye yansıyan fotoğrafı niteliğinde olduğunu belirtti. Bahçivan 2021 yılındaki aşı uygulamalarıyla dünyada hemen her sektöre dönük talebin beklenenden erken toparlandığına tanıklık edildiğini vurguladı. ■ 8'de

‘İKİNCİ 500 BÜYÜK’ AÇIKLANDI

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO), "ISO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasına göre, İkinci 500'ün üretimden net satışları, yüzde 77,5 artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi. **İSO**, mayıs ayında açıkladığı "**ISO Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021**" araştırmasının ardından daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan "**ISO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021**" araştırmasının sonuçlarını da açıkladı. Buna göre, **İSO İkinci 500**'ün 2021 yılındaki üretimden net satışları yüzde 77,5 artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi. Üretimden net satışlar baz alınarak yapılan **İSO İkinci 500**'ün 2021 yılı sıralamasına bakıldığında; Ege Seramik 980,1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Ege Seramik'i, küçük

bir farkla 979,8 milyon TL ile Kozlu Gıda takip ederken, Kangal Termik Santral 979,7 milyon TL ile üçüncü oldu. **İSO İkinci 500**'ün bu yılki listesine 137 yeni **sanayi** kuruluşu girdi. Bunlardan 57 tanesi **İSO 500**'den **İSO İkinci 500**'e düşen şirketlerden oluştu. Listeye geçen yılki **İSO 1000** dışından giren yeni firma sayısı 80 olurken, 2020 yılının **İSO İkinci 500** listesinden **İSO 500**'e çıkan firma sayısı ise 39 olarak gerçekleşti.

KÜRESEL ATELEP ARTTI

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, **İSO İkinci 500**'ün 2021 yılı sonuçlarının dünya ekonomisinin salgın krizinden çıkış sancılılarıyla geçirdiği hareketli bir yılın **sanayiye** yansıyan fotoğrafı niteliğinde olduğunu belirtti. Öncelikle 2021 yılındaki aşırı uygula-

malarıyla dünyada hemen her sektöre dönük talebin beklenenden erken toparlandığına tanıklık edildiğini aktaran Bahçivan, "Bu, beraberinde tedarik krizini getirdi. Gevşek para ve maliye politikalarının sağladığı rekor parasal genişlemenin en yıkıcı yan etkisi ise sonuçlarını bugün de yaşamakta olduğumuz küresel enflasyon oldu." ifadelerini kullandı. Bahçivan, 2021 yılını çift haneli bir büyümeye kapatan Türkiye'de **sanayi** kuruluşlarının özellikle dış pazarlardaki performanslarıyla güçlenen küresel talepten payını aldığını belirterek, şunları kaydetti: "**İSO 500**'e göre daha küçük ölçekli ve KOBİ niteliğinde şirketlerden oluşan **İSO İkinci 500**'ün ihracatı yüzde 35'lik bir büyümeye 2021'de Türkiye genelinden ve **İSO 500**'den daha başarılı bir görünüm sunuyor." (AA)

İSO İkinci 500'ün finansman giderleri arttı, borçlanma yapısı bozuldu

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO), daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan "**İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu**" araştırması şirketlerin finansman giderlerindeki artışı ve borçlanmadaki bozulmayı ortaya koydu.

İSO verilerine göre 2021 yılında **İSO İkinci 500**'ün üretimden net satışları yüzde 77,5 artışla 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi. **İSO İkinci 500**'ün verilerine bakıldığında borçlanma yapısında belirgin bir bozulma görülüyor. TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle **İSO İkinci 500**'ün finansman giderleri 2021 yılında yüzde 114,4 oranında artarak 20,1 milyar TL'ye yükseldi.

Üretimden net satışlar baz alınarak yapılan **İSO İkinci 500**'ün 2021 yılı sıralamasına bakıldığında; Ege Seramik 980,1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Onu 979,8 milyon TL ile Kozlu Gıda takip ederken Kangal Termik Santral 979,7 milyon TL ile üçüncü oldu.

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Başkan **Erdal Bahçivan** rapora ilişkin

yaptığı değerlendirmede finansman giderlerine ve borçlanma yapısına dikkat çekti.

Bahçivan, "**İSO İkinci 500**'ün verilerine bakıldığında borçlanma yapısında belirgin bir bozulma dikkatimizi çekmektedir. Söz konusu veriler **İSO İkinci 500**'de işletme faaliyetlerinin giderek daha fazla borçlanma ağırlıklı olarak finanse edildiğini ortaya koyuyor. Asıl önemlisi ise borcun vade yapısında da gözle görülür bir kısalmanın olması" değerlendirmesi yaptı.

Mali borçların toplam borçlar içindeki payı yüzde 57,6'dan yüzde 54,2'ye inerken, diğer borçların payı yüzde 42,4'ten yüzde 45,8'e yükseldiğinin görüldüğünü belirten Bahçivan, "Bunun anlamı şu; **İSO İkinci 500** şirketleri faaliyetlerin finansmanında ve artan işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasında ticari borçları çok daha fazla kullanmışlar. Bir başka deyişle 2021'de **sanayiciler**, bankalara olan borçlarından çok daha büyük bir hızla başka firmalara borçlanmışlar" dedi.

FİNANSMANA ERİŞİMDE GÜÇLÜK YAŞANIYOR

İSO İkinci 500 araştırmalarında yeni bir durum olarak dikkat çeken şeyin finansmana erişim olduğunun altını çizen Bahçivan, "Başta ihracatçı **sanayicilerimiz** olmak üzere, şirketlerimiz son yıllarda nitelikli ve kaliteli finansmana erişimde çeşitli güçlükler yaşıyor. Finansman koşullarının sıklaştığı ve kredi imkanlarının daraldığı son dönemlerde, **sanayicilerimizin** içinde bulunduğu bu durum, zincirleme reaksiyon halinde gelişebilecek ödeme risklerine işaret etmesi bakımından son derece endişe vericidir."

İSO İkinci 500 şirketlerinin ana yüküklük kriteri olan üretimden satışları, 2021 yılında yüzde 77,5 oranında artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi. Ancak, TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle **İSO İkinci 500**'ün finansman giderleri 2021 yılında yüzde 114,4 oranında artarak 20,1 milyar TL'ye yükseldi.

En büyük KOBİ'ler bile darboğazda

BU yıl Eximbank krizinin gölgesinde açıklanan **İSO** ikinci Büyük 500 **Sanayi** kuruluşu raporu, KOBİ'lerin artan finansman giderleri ve borçlanma yapısındaki bozulmayı ortaya koydu. **S4**

iso ikinci 500'ün borçlanma yapısı bozuldu

Bu yıl Eximbank krizinin gölgesinde açıklanan **ISO** İkinci Büyük 500 **Sanayi** kuruluşu raporu, KOBİ'lerin artan finansman giderleri ve borçlanma yapısındaki bozulmayı ortaya koydu

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) **sanayinin** ikinci lig sonuçlarını açıkladı. **ISO** İkinci Büyük 500 **Sanayi** Kuruluşu raporuna göre 2021 yılında üretimden net satışları yüzde 77,5 oranında artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi. Bu artışla serinin başladığı 1997 yılından bu yana ikinci en büyük oransal artışa imza atıldı.

KOBİ'lerin karnesi niteliğindeki **ISO İkinci 500** sıralamasında üretimden net satışlar baz alındığında liderlik için ipi göğüsleyen şirket 980,1 milyon TL ile Ege Seramik oldu. Raporda dikkat çeken verilerden biri de KOBİ'lerin borç yapısı oldu. Şirketler bu dönemde faaliyetlerin finansmanında ve artan işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasında

ticari borçları çok daha fazla kullandı. Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle **ISO İkinci 500**'ün finansman giderleri 2021 yılında yüzde 114,4 oranında artarak 20,1 milyar TL'ye yükseldi.

KRİTİK YIL 1998

ISO İkinci 500'ün üretimden net satışları, 2019 yılındaki yüzde 14,2'lik nispi yavaşlamanın ardından pandeminin yaşandığı 2020 yılında yüzde 21,7 ile güçlü bir artış göstermişti. 2021 yılında ise iç ve dış talepteki toparlanmanın yanı sıra enflasyon ve döviz kurlarındaki artışın da etkisiyle **ISO İkinci 500**'ün üretimden satışları yüzde 77,5'lik artışa imza attı. Üretimden satışlarda en büyük büyü-

me 1998 yılında mevcut yüksek enflasyon ortamında yüzde 79,3 olarak kayıtlara geçmişti.

DAHA FAZLA BORÇLANDILAR

ISO İkinci 500'de dikkat çeken verilerden biri de borç yapısı oldu. 2021 yılında mali borçlar yüzde 75,9 oranında artarken geçmiş yıllardan farklı olarak diğer borçlardaki artış yüzde 102 ile daha yüksek gerçekleşti. Böylece mali borçların toplam borçlar içindeki payı yüzde 57,6'dan yüzde 54,2'ye inerken, diğer borçların payı yüzde 42,4'ten yüzde 45,8'e yükseldi.

ISO İkinci 500'de işletme faaliyetleri giderek daha fazla borçlanma ağırlıklı olarak finanse edilirken borcun vade yapısında da gözle görülür bir kısalma söz konusu. Bunların yanı sıra 2021'de **sanayicilerin** bankalara olan borçlarından çok daha büyük bir hızla başka firmalara olan borçlarının artması da yeni bir durum olarak dikkat çekiyor.

ISO'dan yapılan değerlendirmede; "Bu tablonun arkasında, şirketlerin en önemli finansal destekçisi olan Türk Eximbank'ın uzun vadeli kredi kaynaklarına erişimde son dönemlerde yaşanan ciddi sorunların da etkili olduğu biliniyor" dendi.

137 yeni sanayi kuruluşu listeye girdi

ÜRETİMDEN net satışlar baz alınarak yapılan **ISO İkinci 500**'ün 2021 yılı sıralamasına bakıldığında; Ege Seramik 980,1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Onu çok küçük bir farkla 979,8 milyon TL ile Kozluk Gıda takip ederken Kangal Termik Santral 979,7 milyon TL ile

üçüncü oldu. **ISO İkinci 500**'ün bu yılki listesine 137 yeni **sanayi** kuruluşu girdi.

Bunlardan 57 tanesi **ISO 500**'den **ISO İkinci 500**'e düşen şirketlerden oluştu. Listeye geçen seneki **ISO 1000** dışından giren yeni firma sayısı 80 olarak gerçekleşti.

'İSO İkinci 500'ün ekonomiye katkısı takdire değer'

İSO Başkanı Bahçivan, "KOBİ niteliğinde şirketlerden oluşan İSO İkinci 500'ün ihracatı yüzde 35'lik büyümeye 2021'de Türkiye genelinden ve İSO 500'den daha başarılı bir görünüm sunuyor" dedi.

EKONOMİ SERVİSİ

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO), "İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasına göre, İkinci 500'ün üretimden net satışları, yüzde 77,5 artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi. İSO, Mayıs ayında açıkladığı "İSO Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasının ardından daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan "İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasının sonuçlarını da açıkladı.

Buna göre, İSO İkinci 500'ün 2021 yılındaki üretimden net satışları yüzde 77,5 artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi.

Üretimden net satışlar baz alınarak yapılan İSO İkinci 500'ün 2021 yılı sıralamasına bakıldığında; Ege Seramik 980,1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Ege Seramik'i, küçük bir farkla 979,8 milyon TL ile Kozlu Gıda takip ederken, Kangal Termik Santral 979,7 milyon TL ile üçüncü oldu.

İSO İkinci 500'ün bu yılki listesine 137 yeni sanayi kuruluşu girdi. Bunlardan 57 tanesi İSO

500'den İSO İkinci 500'e düşen şirketlerden oluştu. Listeye geçen yılki İSO 1000 dışından giren yeni firma sayısı 80 olurken, 2020 yılının İSO İkinci 500 listesinden İSO 500'e çıkan firma sayısı ise 39 olarak gerçekleşti.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, İSO İkinci 500'ün 2021 yılı sonuçlarının dünya ekonomisinin salgın krizinden çıkış sancısıyla geçirdiği hareketli bir yılın sanayiye yansıyan fotoğrafı niteliğinde olduğunu belirtti.

Öncelikle 2021 yılındaki aşı uygulamalarıyla dünyada hemen her sektöre dönük talebin beklenenden erken toparlandığına tanıklık edildiğini aktaran

Bahçivan, "Bu, beraberinde tedarik krizini getirdi. Gevşek para ve maliye politikalarının sağladığı rekor parasal genişlemenin en yıkıcı yan etkisi ise sonuçlarını bugün de yaşamakta olduğumuz küresel enflasyon oldu." ifadelerini kullandı.

Bahçivan, 2021 yılını çift haneli bir büyümeye kapatan Türkiye'de sanayi kuruluşlarının özellikle dış pazarlardaki performanslarıyla güçlenen küresel talepten payını aldığını belirterek, şunları kaydetti: "İSO 500'e göre daha küçük ölçekli ve KOBİ niteliğinde şirketlerden oluşan İSO İkinci 500'ün ihracatı yüzde 35'lik bir büyümeye 2021'de Türkiye genelinden ve İSO

500'den daha başarılı bir görünüm sunuyor. Fakat İSO İkinci 500'ün verilerine baktığımızda, borçlanma yapısında belirgin bir bozulma dikkatimizi çekmektedir. Söz konusu veriler İSO İkinci 500'de işletme faaliyetlerinin giderek daha fazla borçlanma ağırlıklı olarak finanse edildiğini ortaya koyuyor. Asıl önemlisi ise borcun vade yapısında da gözle görülür bir kısalmanın olması.

Baktığımızda, mali borçların toplam borçlar içindeki payı yüzde 57,6'dan yüzde 54,2'ye inerken, diğer borçların payı yüzde 42,4'ten yüzde 45,8'e yükselmiş görünüyor. Bunun anlamı şu; İSO İkinci 500 şirketleri; faaliyetlerin finansmanında ve artan işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasında ticari borçları çok daha fazla kullanmışlar. Bir başka deyişle 2021'de sanayiciler, bankalara olan borçlarından çok daha büyük bir hızla başka firmalara borçlanmışlar. Bu, İSO İkinci 500 araştırmalarında karşımıza çıkan yeni bir durum olarak dikkati çekiyor."

Erdal Bahçivan, başta ihracatçı sanayiciler olmak üzere, şirketlerin son yıllarda nitelikli ve kaliteli finansmana erişimde çeşitli güçlükler yaşadığını ifade ede-

rek, "Bu tabloya bakarak şunu söyleyebiliriz; finansman koşullarının sıkılaştığı ve kredi imkanlarının daraldığı son dönemlerde sanayicilerimizin içinde bulunduğu bu durum, zincirleme reaksiyon halinde gelişebilecek ödeme risklerine işaret etmesi bakımından son derece endişe vericidir." dedi.

Bahçivan, KOBİ'lerin ölçek büyümek, rekabetçiliği artırmak ve pazarını genişletmek için büyük çaplı yatırımlara daha fazla ihtiyaç duyduğunu belirterek, "Bu nedenle finansman koşulları KOBİ'ler için daha zorlayıcı bir ortam oluşturuyor" dedi.

Bahçivan, AR-GE harcamalarında ciddi bir sıçramaya ihtiyaç olduğunu belirterek, şunları kaydetti: "Nitekim İSO İkinci 500 sonuçları, sanayi kuruluşlarının AR-GE'ye ayırdıkları kaynakların üretimden satışlara oranla binde 5'in altında sıkışıp kalmış olduğunun altını çiziyor. Sanayimiz, giderek dijitalleşen küresel rekabet ortamında bundan çok daha fazlasına ihtiyaç duyuyor.

2021 yılında İSO İkinci 500'ün istihdamı yüzde 5 artarak 261 bin kişiye çıkarken aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 39 oldu."

KOBİ'lerin borçlanma yapısı dahi bozuldu

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO), daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan "**İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu**" araştırması şirketlerin finansman giderlerindeki artışı ve borçlanmadaki bozulmayı ortaya koydu. **İstanbul Sanayi Odası** tarafından yapılan açıklamaya göre 2021 yılında **İSO İkinci 500**'ün üretimden net satışları yüzde 77,5 oranında artarak 191,1 milyar TL'den 339,2 milyar TL'ye yükseldi. **İSO İkinci 500**'ün bu yılki listesine 137 yeni **sanayi** kuruluşu girdi. Bunlardan 57 tanesi **İSO 500**'den **İSO İkinci 500**'e düşen şirketlerden oluştu. Listeye geçen seneki **İSO 1000** dışından giren yeni firma sayısı 80 olurken 2020 yılının **İSO İkinci 500** listesinden **İSO 500**'e çıkan firma sayısı ise 39 olarak gerçekleşti.

İstanbul Sanayi Odası Başkanı **Erdal Bahçivan**

rapora ilişkin yaptığı değerlendirmede finansman giderlerine ve borçlanma yapısına dikkat çekti. Bahçivan, borçlanma yapısına ilişkin olarak, "**İSO İkinci 500**'ün verilerine bakıldığında borçlanma yapısında belirgin bir bozulma dikkatimizi çekmektedir. Söz konusu veriler **İSO İkinci 500**'de işletme faaliyetlerinin giderek daha fazla borçlanma ağırlıklı olarak finanse edildiğini ortaya koyuyor. Asıl önemlisi ise borcun vade yapısında da gözle görülür bir kısalmanın olması" ifadelerini kullandı. Bahçivan, "**İSO İkinci 500** şirketleri faaliyetlerin finansmanında ve artan işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasında ticari borçları çok daha fazla kullanmışlar. Bir başka deyişle 2021'de **sanayiciler**, bankalara olan borçlarından çok daha büyük bir hızla başka firmalara borçlanmışlar" dedi.

Haber Merkezi

KOBİ'ler borç içinde

İstanbul Sanayi

Odası'nın (İSO)

dün yayınladığı

KOBİ niteliğindeki

kuruluşları kapsa-

yan "İSO Türki-

ye'nin İkinci 500 Büyük

Sanayi Kuruluşu-2021"

sonuçlarına göre İSO İkin-

ci 500'ün üretimden net

satışları geçen yıl yüzde

77.5 oranında ar-

tarak 191.1 mil-

yar TL'den 339.2

milyar TL'ye yük-

seldi. Sonuçları

değerlendiren

İSO Başkanı Bahçivan,

İSO İkinci 500'ün borçlan-

ma yapısında belirgin bir

bozulma dikkatimizi çek-

mektedir" dedi. ● **4'TE**

KOBİ'ler de borca battı

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) dün yayınladığı KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan "İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" sonuçlarına göre İSO İkinci 500'ün üretimden net satışları geçen yıl yüzde 77.5 oranında artarak 191.1 milyar TL'den 339.2 milyar TL'ye yükseldi. Sonuçları değerlendiren İSO Başkanı Bahçivan, İSO İkinci 500'ün borçlanma yapısında belirgin bir bozulma dikkatimizi çekmektedir" dedi

RECEP BAHR / DETAY HABER

İstanbul Sanayi Odası (İSO), Mayıs ayında açıkladığı "İSO Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasının ardından, daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan "İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasının sonuçlarını da kamuoyu ile paylaştı.

İSO'dan yapılan açıklamaya göre 2021 yılında İSO İkinci 500'ün üretimden net satışları yüzde 77.5 oranında artarak 191.1 milyar TL'den 339.2 milyar TL'ye yükseldi. Üretimden net satışlar baz alınarak yapılan İSO İkinci 500'ün 2021 yılı sıralamasına bakıldığında; Ege Seramik 980.1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Ege Seramik, Türkiye'nin 501. büyük şirketi oldu. Onu çok küçük bir farkla 979.8 milyon TL ile Kozlu Gıda takip ederken, Kangal Termik Santral 979.7 milyon TL ile üçüncü oldu.

Finansman giderleri arttı

Finansman giderleri, büyük kuruluşlarda olduğu gibi İkinci 500'de de kârlılığın temel belirleyicilerden biri olmayı sürdürdü. Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle İSO İkinci 500'ün finansman giderlerinin 2021

yılında yüzde 114.4 oranında artarak 20.1 milyar TL'ye yükselmiş olması bunun açık bir göstergesi.

İhracat performansı iyi, borçlanma yüksek

Sonuçları değerlendiren İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, İSO İkinci 500 çalışmasının 2021 yılı sonuçlarının dünya ekonomisinin pandemi krizinden çıkış sancılıyla geçirdiği hareketli bir yılın sanayiye yansıyan fotoğrafı niteliğinde olduğunu dile getirdi. Bahçivan, şunları söyledi: "Öncelikle 2021 yılındaki aşı uygulamalarıyla dünyada hemen her sektöre dönük talebin beklenenden erken toparlandığına tanıklık ettik. Bu, beraberinde tedarik krizini getirdi. Gevşek para ve maliye politikalarının sağladığı rekor parasal genişlemenin en

yıkıcı yan etkisi ise sonuçlarını bugün de yaşamakta olduğumuz küresel enflasyon oldu. İSO 500'e göre daha küçük ölçekli ve KOBİ niteliğinde şirketlerden oluşan İSO İkinci 500'ün ihracatı yüzde 35'lik bir büyümeyle 2021'de Türkiye genelinden ve İSO 500'den daha başarılı bir görünüm sunuyor. Fakat İSO İkinci 500'ün verilerine baktığımızda borçlanma yapısında belirgin bir bozulma dikkatimizi çekmektedir. Söz konusu veriler İSO İkinci 500'de

İkinci 500 Ar-Ge'yi unuttu!

- İSO İkinci 500 sonuçları, sanayi kuruluşlarının AR-GE'ye ayırdıkları kaynakların üretimden satışlara oranla binde 5'in altında sıkışık kaldığını ortaya koyuyor.
- 2021 yılında İSO İkinci 500'ün istihdamı yüzde 5 artarak 261 bin kişiye çıkarırken aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 39 oldu. Sanayinin istihdamı sürükleyici özelliği burada da karşımıza çıktı.

işletme faaliyetlerinin giderek daha fazla borçlanma ağırlıklı olarak finanse edildiğini ortaya koyuyor. Asıl önemlisi ise borcun vade yapısında da gözle görülür bir kısalmanın olması. Şirketlerimiz son yıllarda nitelikli finansmana erişimde çeşitli güçlükler yaşıyor. Bu tabloya bakarak şunu söyleyebiliriz; finansman koşullarının sıkılaştığı ve kredi imkânlarının daraldığı son dönemlerde, sanayicilerimizin içinde bulunduğu bu durum, zincirleme reaksiyon halinde gelişebilecek ödeme risklerine işaret etmesi bakımından son derece endişe vericidir."

SERMAYEDEN ÇİFTE REKOR

YÜKSEK enflasyon ve kur şoku ihracatçı patronlara yaradı. "Türkiye'nin en büyük ikinci 500 şirketi" listesinde yer alan ve büyük çoğunluğu KOBİ olan şirketler, hem üretimden satış hem de ihracat rekoru kırdı. Şirketler 1 yılda 13.2 milyar dolarlık ihracat yaptı. **s.6**

SERMAYEDEN ÇİFTE REKOR

Yüksek enflasyon ve kur şoku ihracatçı patronlara yaradı. “Türkiye’nin en büyük ikinci 500 şirketi” listesinde yer alan ve büyük çoğunluğu KOBİ olan şirketler, hem üretimden satış hem de ihracat rekoru kırdı.

İstanbul Sanayi Odası daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan “İSO Türkiye’nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021” araştırmasının sonuçlarını açıkladı. İkinci 500’ün üretimden net satışları yüzde 77.5 oranında artarak 339.2 milyar TL’ye yükseldi. Böylece serinin başladığı 1997 yılından bu yana ikinci en büyük oransal artışa imza atıldı. Söz konusu 2021’de 500 şirket 13.5 milyar dolarlık ihracat ile ihracat rekorunu da kırdı.

2021 yılında, Ege Seramik 980.1 milyon TL ile ilk sırayı aldı.

İstanbul Sanayi Odası (İSO), mayıs ayında açıkladığı “İSO Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021” araştırmasının ardından, daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan “İSO Türkiye’nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021” araştırmasının sonuçlarını açıkladı.

ÜRETİMDEN SATIŞLAR YÜZDE 77 ARTTI

İstanbul Sanayi Odası tarafından yapılan açıklamaya göre 2021 yılında İSO İkinci 500’ün üretimden net satışları yüzde 77.5 oranında artarak 191.1 milyar TL’den 339.2 milyar TL’ye yükseldi.

İSO İkinci 500’ün üretimden net satışları, 2019 yılındaki yüzde 14.2’lik nispi yavaşlamanın ardından pandeminin yaşandığı 2020 yılında yüzde 21.7 ile güçlü bir artış göstermişti. 2021 yılında ise iç ve dış talepteki toparlanmanın yanı sıra enflasyon ve döviz kurlarındaki artışın da etkisiyle İSO İkinci 500’ün üretimden satışları yüzde 77.5’lik artışla önemli ölçüde hızlandı.

1998 YILINDAN BU YANA EN YÜKSEK ARTIŞ

Geçmiş dönemlerle kıyaslandığında, İSO İkinci 500’ün üretimden satışlarında bundan daha yüksek oranlı artışın serinin başladığı 1997 yılın-

Fotoğraf: Unsplash

dan bu yana sadece 1998 yılında gerçekleştiği görüldü. Yüksek enflasyonun yaşandığı söz konusu yılda İSO İkinci 500’ün üretimden satışlarındaki artış yüzde 79.3 ile biraz daha yüksek gerçekleşmişti.

İHRACAT REKORU KIRDILAR

İSO İkinci 500’ün ihracatı yüzde 35.4 oranında artarak 13.5 milyar dolar ile rekor seviyeye ulaştı. Böylece İSO İkinci 500’ün Türkiye top-

lam ihracatı içindeki payı yüzde 6, Sanayi ihracatı içindeki payı ise yüzde 6.2 oldu ve her iki oran da 2020 yılına göre 0.1 puan artış kaydetti.

İSO İkinci 500’de 2018 yılında 450 bandını aşan ihracat yapan firma sayısı 2021’de 468’e yükseldi. Bu durum, nispeten daha küçük ve orta ölçekli kuruluşların dış pazarlara açılma konusunda oldukça etkili olduklarını ortaya koydu. (EKONOMİ SERVİSİ)

İSO İKİNCİ 500'DE 38 FİRMA YER ALDI

İSTANBUL SANAYİ ODASI (İSO) TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN TÜRKİYE'NİN İKİNCİ 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARAŞTIRMASININ 2021 YILI SONUÇLARINA GÖRE LİSTEYE GAZİANTEP'TEN 38 FİRMA ADINI YAZDIRDI.

SIRA NO	2021 FİRMA SIRASI	FİRMA ADI
1	8	PAM YAĞ GIDA VE KİMYA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
2	11	EMPERA HALI SAN. VE TİC. A.Ş.
3	98	ZAHER TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
4	111	ÇELİKASLAN TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
5	127	HT FELLOW ENERJİ A.Ş.
6	182	MST CONSTRUCTION EQUIPMENT YATIRIM A.Ş.
7	187	SANAT AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.
8	189	SAPYUN HALI TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
9	196	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
10	197	UĞUR DEMİR HALI SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
11	214	ANTEPSAN KURUYMIŞ GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
12	279	ÜNAL SENTETİK DOKUMA SAN. VE TİC. A.Ş.
13	287	TÜMER HALI SAN. VE TİC. A.Ş.
14	291	PAKTEN SAĞLIK ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
15	305	GAMA RECYCLE SÜRDÜRÜLEBİLİR TEKNOLOJİLER A.Ş.
16	347	BAYTEKS TEKNİK TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
17	350	FLAMENT TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
18	365	BEŞYEM TARIM HAYVANCILIK GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
19	368	DOST KARDEŞLER TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
20	373	ENDER PVC VE ALÜMİNYUM YAPI ELEMANLARI SAN. VE TİC. A.Ş.
21	383	CANAN TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
22	393	HAS SENTETİK DOKUMA SAN. VE TİC. A.Ş.
23	402	ARCANLAR TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
24	407	TEYMUR TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
25	410	YASİN KAPLAN TEKSTİL VE HALI SAN. TİC. A.Ş.
26	418	TÖREN GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
27	420	GÜR İPLİK SAN. VE TİC. A.Ş.
28	422	STARET ENTEGRE GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
29	423	BAYMEL KİMYA YAPI A.Ş.
30	426	GRAND HALI TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
31	430	BEŞAN NIŞASTA GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
32	434	HASIRCI TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
33	440	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
34	448	SUN PET AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.
35	455	KAPLAN KARDEŞLER HALI SAN. VE TİC. A.Ş.
36	467	BADE DOKUMA TEKSTİL HALI SAN. VE TİC. A.Ş.
37	490	ART CARPET SAN. VE TİC. A.Ş.
38	492	TORKUT OLUKLU MUKAVVA VE AMBALAJ SANAYİ A.Ş.

Mayıs ayında açıklanan İSO İlk 500 listesine girmeyi başaran 33 firma ve İSO İkinci 500'deki 38 firma sayısı ile birlikte Gaziantep'ten toplam 71 firma, Türkiye'nin en büyük 1000 sanayi kuruluşu arasında yer aldı. Bu sonuçlara göre Gaziantep,

Türkiye'de en fazla firması listeye giren 3'üncü il oldu. İSO İkinci 500 listesine giren firmaları kutlayan GSO Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Ünverdi, "38 firmamızın İSO İkinci 500 2021 yılı listesinde yer alması ve ülkemizin en büyük 1000 büyük sanayi kuruluşu arasında şehrimizden 71 firmanın

bulunuyor olması bizleri biz kez daha gururlandırıyor. SAYFA 3'TE

İSO İKİNCİ 500 LİSTESİNDE 38 FİRMA YER ALDI

İSTANBUL SANAYİ ODASI (İSO) TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN TÜRKİYE'NİN İKİNCİ 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARAŞTIRMASININ 2021 YILI SONUÇLARINA GÖRE LİSTEYE GAZİANTEP'TEN 38 FİRMA ADINI YAZDIRDI.

SIRA NO	2021 FİRMA SIRASI	FİRMA ADI
1	8	PAM YAĞ GIDA VE KİMYA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
2	11	EMPERA HALI SAN. VE TİC. A.Ş.
3	98	ZAHER TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
4	111	CELİKASLAN TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
5	127	HT FELLOW ENERJİ A.Ş.
6	182	MST CONSTRUCTION EQUIPMENT YATIRIM A.Ş.
7	187	SANAT AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.
8	189	SAPFİN HALI TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
9	196	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
10	197	UĞUR DEMİR HALI SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
11	214	ANTEPSAN KURUYEMİŞ GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
12	279	ÜNAL SENTETİK DOKUMA SAN. VE TİC. A.Ş.
13	287	TÖMER HALI SAN. VE TİC. A.Ş.
14	291	PAKTEN SAĞLIK ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
15	305	GAMA RECYCLE SÜRDÜRÜLEBİLİR TEKNOLOJİLER A.Ş.
16	347	BAYTEKS TEKNIK TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
17	350	FLAMENT TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
18	365	BEŞYEM TARIM HAYVANCILIK GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
19	368	DOST KARDEŞLER TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
20	373	ENDER PVC VE ALÜMİNYUM YAPI ELEMANLARI SAN. VE TİC. A.Ş.
21	383	CANAN TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
22	393	HAS SENTETİK DOKUMA SAN. VE TİC. A.Ş.
23	402	AKCANLAR TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
24	407	TEYMUR TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
25	410	YASİN KAPLAN TEKSTİL VE HALI SAN. TİC. A.Ş.
26	418	TÖREN GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
27	420	GÜR İPEK SAN. VE TİC. A.Ş.
28	422	STARET ENTEGRE GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
29	423	BAYMEL KİMYA YAPI A.Ş.
30	426	GRAND HALI TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
31	430	BEŞAN NİŞASTA GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
32	434	HASİRCİ TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
33	440	ADININ AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR
34	448	SUN PET AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.
35	455	KAPLAN KARDEŞLER HALI SAN. VE TİC. A.Ş.
36	467	BADE DOKUMA TEKSTİL HALI SAN. VE TİC. A.Ş.
37	490	ART CARPET SAN. VE TİC. A.Ş.
48	492	TOKUT OLUKLU MUKAVYA VE AMBALAJ SANAYİ A.Ş.

Mayıs ayında açıklanan İSO İlk 500 listesine girmeyi başaran 33 firma ve İSO İkinci 500'deki 38 firma sayısı ile birlikte Gaziantep'ten toplam 71 firma, Türkiye'nin en büyük 1000 sanayi kuruluşu arasında yer aldı. Bu sonuçlara göre Gaziantep, Türkiye'de en fazla firması listeye giren 3'üncü il oldu. İSO İkinci 500 listesine giren firmaları kutlayan GSO Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Ünverdi, "38 firmamızın İSO İkinci 500 2021 yılı listesinde yer alması ve ülkemizin en büyük 1000 büyük sanayi kuruluşu arasında şehrimizden 71 firmamızın bulunuyor olması bizleri biz kez daha gururlandırdı. Şehrimiz, bölgemiz ve ülkemiz ekonomisine yön veren, en büyük istihdam kaynaklarının başında gelen, pek çok soruna rağmen üretmeye, yatırımlar yapmaya ve ihracat yapmaya devam eden her firmamızı ayrı ayrı tebrik ediyorum. Bizler şehrimiz, ülkemiz ve geleceğimiz için el birliği ile çalıştıkça ve elimizden gelenin en iyisini yap-

maya gayret gösterdikçe önümüzdeki yıllarda İSO 500 listelerindeki firma sayımız daha da artacaktır" dedi. "Dünya genelindeki olumsuz gelişmelere, ekonomik sorunlara, fiyat artışlarına ve tüm bunların üretim ve ihracatımız üzerindeki olumsuz yansımalarına rağmen Gazi şehrimiz, ülkemiz sanayisinin ve ticaretinin lokomotifi olmaya devam ediyor" diyen Ünverdi, ayakta kalabilmek ve katma değer yaratabilmek için çabalayan sanayicilerin bu zor koşullarda daha fazla desteklenmesi gerektiğini söyledi. Sanayicilerin en büyük beklentilerinin sürdürülebilir ve öngörülebilir bir ekonomik ortam olduğunu dile getiren Ünverdi, şunları kaydetti: "Rekabetçiliğin artması ve ihracatın aksamadan devam edebilmesi için enerji maliyetleri ve hammadde tedariki başta olmak üzere üreticilerimizin ve ihracatçılarımızın sorunlarını ve beklentilerini her fırsatta ilgili mercilere ilettik ve bu noktadaki çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Gaziantep Sanayi Odası olarak fir-

malarımızın iç ve dış pazarlarda büyüme yolculuklarını desteklemek, sanayicilerimizin başarılarını daha üst noktalara taşıyabilmek ve kurumsallaşmalarına katkı sağlamak adına hedef odaklı çalışmalar ve projeler geliştirmeye devam ediyoruz. Özellikle yeşil dönüşüm, dijitalleşme, verimlilik, yenilikçi ve kaliteli üretim, bunların yanında yatırım, ihracat ve istihdam odaklı projelerimiz ile firmalarımızı geleceğe daha güçlü şekilde taşımayı hedefliyoruz. Türk sanayisinin ulaştığı seviyenin habercisi olma niteliği taşıyan ve sanayimizin potansiyelini gözler önüne seren bu önemli ve özel çalışma için İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Erdal Bahçıvan'ın nezdinde tüm İSO ailesine ve emek veren herkese teşekkür ediyorum."

'KOBİ'lerin borç durumu ISO İKİNCİ 500 AÇIKLANDI endişe vericidir'

ISO Başkanı Bahçivan şirketlerin borçlanma yapısında belirgin bir bozulma olduğuna, finansmana erişimde çeşitli güçlükler yaşandığına dikkat çekti ve ekledi: Bu durum zincirleme reaksiyon halinde gelişebilecek ödeme risklerine işaret etmesi bakımından son derece endişe vericidir

EKONOMİ SERVİSİ

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO), mayıs ayında açıkladığı 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasının ardından, dün, daha çok KOBİ niteliğindeki kuruluşları kapsayan "ISO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021" araştırmasının sonuçlarını açıkladı.

2021 yılında ISO İkinci 500'ün üretimden net satışları yüzde 77.5 oranında artarak 191.1 milyar TL'den 339.2 milyar TL'ye yükseldi. Üretimden net satışlar baz alınarak yapılan ISO İkinci 500'ün 2021 yılı sıralamasına bakıldığında; Ege Seramik 980.1 milyon TL ile ilk sırayı aldı. Onu çok küçük bir farkla 979.8 milyon TL ile Kozlu Gıda takip ederken Kangal Termik Santral 979.7 milyon TL ile üçüncü oldu.

BANKALARDAN ÇOK FİRMALARA BORÇLANMIŞLAR

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "ISO İkinci 500'ün ihracatı yüzde 35'lik bir büyümeyle 2021'de Türkiye genelinden ve ISO 500'den daha başarılı bir görünüm sunuyor." dedi.

Ancak ISO İkinci 500'de yer alan şirketlerin borçlanma yapısında belirgin bir bozulma olduğuna dikkat çeken Bahçivan, işletme faaliyetlerinin giderek daha fazla borçlanma

ağırlıklı finanse edildiğini söyledi. Borcun vade yapısında da gözle görülür bir kısalma olduğunu belirten Bahçivan, şöyle sürdürdü:

"Mali borçların toplam borçlar içindeki payı yüzde 57.6'dan yüzde 54.2'ye inerken, diğer borçların payı yüzde 42.4'ten yüzde 45.8'e yükselmiş görünüyor. Bunun anlamı şu: ISO İkinci 500 şirketleri, faaliyetlerin finansmanında ve artan işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasında ticari borçları çok daha fazla kullanmışlar. Bir başka deyişle 2021'de sanayiciler, bankalara olan borçlarından çok daha büyük bir hızla başka firmalara borçlanmışlar. Bu, ISO İkinci 500 araştırmalarında karşımıza çıkan yeni bir durum olarak dikkat çekiyor."

Finansman koşullarının sıkılaştığını ve kredi imkanlarının daraldığını, başta ihracatçı sanayiciler olmak üzere, şirketlerin son yıllarda nitelikli ve kaliteli finansmana erişimde çeşitli güçlükler çektiğini hatırlatan Bahçivan, "Sanayicilerimizin içinde bulunduğu bu durum, zincirleme reaksiyon halinde gelişebilecek ödeme risklerine işaret etmesi bakımından son derece endişe vericidir." dedi.

'İHRACAT VE İSTİHDAMA KATKILARI TAKDİRE DEĞER'

Bahçivan, ISO İkinci 500 şirketlerinin normalleşme sancılılarıyla geçen 2021'de değişen koşullara uyum sağlamada başarılı olduğunu vurguladı, şirketlerin başarılarını ve

önemli sorunlarını, ana hatlarıyla şöyle vurguladı:

■ Ana büyüklük kriteri olan üretimden satışlar, 2021 yılında yüzde 77.5 oranında artarak 191.1 milyar TL'den 339.2 milyar TL'ye yükseldi.

■ Hem faaliyet giderlerini hem de yıl içerisindeki döviz kuru dalgalanmalarını başarıyla yönettiler, zira hem EBITDA (Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kâr/Zarar) hem de vergi öncesi dönem kârlılığında dikkat çekici iyileşme söz konusu.

■ Finansman giderleri, kârlılığın temel belirleyicilerden biri olmayı sürdürdü. Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle ISO İkinci 500'ün finansman giderleri, 2021 yılında yüzde 114.4 oranında artarak 20.1 milyar TL'ye yükseldi.

■ Halen yüzde 70'in üzerinde düşük ve orta-düşük teknoloji ağırlıklı bir yapının aşılamadığı görülüyor. Sanayi kuruluşlarının AR-GE'ye ayırdıkları kaynaklar, üretimden satışlara oranla binde 5'in altında sıkışıp kalmış.

■ İstihdamları yüzde 5 artarak 261 bin kişiye çıktı, ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 39 oldu.

Temel Göstergeler

	2020		2019		2018		Segitiga (%)			
	Total (RpMilyar)	Pes (%)	Total (RpMilyar)	Pes (%)	Total (RpMilyar)	Pes (%)	2019/2018	2020/2019	2021/2020	
Gratifikasi (Sampah) (Rak)	157.028	81,9	191.090	86,6	939.120	88,2	34,2	16,2	77,1	
Pasir dan Kerikil (Sampah)	16.820	8,4	18.769	8,3	12.678	11,7	-11,5	75,1	86,1	
Pada Amortisasi dan Sewa Berkas dan Sewa (Sampah)	21.301	11,1	34.167	15,5	6.877	6,4	-5,6	30,9	88,1	
Divisi Kerikil (Sampah)	10.154	5,3	20.010	9,3	97.906	9,2	17,6	90,7	87,1	

hedefleniyor?

Özer: Mesleki eğitimle ilgili tüm bu gelişmeler biraz daha farkli bir boyutta sayılabilecek ve özellikle gönüllü coğrafyayla Bakanlar' da anlaşılanlarımıza bu bu süreçlerden aktif olarak yararlanmalarını işin Türkiye' de 7 tane uluslararası mesleki ve teknik Anadolu lisesi kurulu. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile birlikte süreçleri yönetme üzerine de bir iş birliği protokolü yapıp. Burada aktif kurum Yurdırcı Turizm ve Akra ve Topluluklar Başkanlığına olacak. Bu senek ilk defa he okula 10 tane olmak üzere 7 tane uluslararası öğrenci okula. Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk kez gençlerin Türkiye' den yurtdışına, kültürel olarak bu yurtdışı yaşamlarını ve ülkelerinin mesleki alanlarında iş yapmaya ihtiyacı var. Karşılıklı olarak, çok yönlü olarak

